

Täysistunto

Torstai 15.6.2017 klo 16.02—20.37

9. Eduskunnan pankkivaltuuston kertomus 2016

Kertomus K 16/2017 vp

Valiokunnan mietintö TaVM 10/2017 vp

Ainoa käsittely

Toinen varapuhemies Arto Satonen: Ainoaan käsittelyyn esitellään päiväjärjestyksen 9. asia. Käsittelyn pohjana on talousvaliokunnan mietintö TaVM 10/2017 vp.

Keskustelu asiasta alkaa. Valiokunnan puheenjohtaja edustaja Turunen.

Keskustelu

18.33 **Kaj Turunen uv** (esittelypuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Esittelen talousvaliokunnan mietinnön liittyen eduskunnan pankkivaltuuston kertomukseen vuodelta 2016.

Aluksi talousvaliokunta toteaa, että Suomen Pankki toimii Euroopan yhteisön perustamissopimuksessa sekä Euroopan keskuspankkijärjestelmän ja Euroopan keskuspankin perussäännössä määrättyllä tavalla osana Euroopan keskuspankkijärjestelmää. Kansallisesti sen asemasta on säännelty perustuslaissa ja laissa Suomen Pankista.

Talousvaliokunta katsoo, että pankkivaltuuston kertomus on valiokunnan tiedontarvetta hyvin palveleva selvitys rahoitusmarkkinoiden kehityksestä sekä Suomen Pankin ja Finanssivalvonnan toiminnasta kertomusvuonna.

Talousvaliokunnan mukaan makrotalouden toimintaympäristössä tapahtui vuoden 2016 aikana muutoksia, joiden pitkän aikavälin vaikutuksia on vielä vaikea arvioida. Kansainvälisen finanssikriisin ja sitä seuranneen pitkittyneen hitaan inflaation ja euroalueen hitaan elpymisen aikana useat keskuspankit ovat alentaneet ohjauskorkonsa nollan tuntumaan. Tosin loppusyksystä 2016 talouskasvuennusteita korjattiin jonkin verran ylöspäin. Talousvaliokunnan saaman selvityksen mukaan kasvu on myös laajapohjaista eikä ainoastaan harvojen toimijoiden tai toimialojen varassa. Talousvaliokunta toteaa vielä, että mahdollisuus tukea talouskasvua ja nopeuttaa inflaatiota korkopolitiikan avulla on pienentynyt oleellisesti lyhyiden nimelliskorkojen voimakkaan laskun myötä. Toisaalta keskuspankkiin rahapolitiikan instrumenttivalikoimaa on laajennettu siten, että se kattaa muun muassa laajat arvopapereiden osto-ohjelmat ja pankkien pitempikestoisen rahoituksen.

Kertomusvuonna EKP toteutti myös laajennetun omaisuuserien osto-ohjelman kasvatamisen 60 miljardista 80 miljardiin euroon. Lisäksi EKP:n neuvosto päätti yhteensä neljästä uudesta, kohdennetusta pitkäaikaisesta rahoitusoperaatiosta, joiden avulla pankit hakivat rahoitusta yhteensä 506,5 miljardia euroa.

Talousvaliokunta huomauttaa myös, että Ison-Britannian ero EU:sta alkoi konkretisoi-
tua kesäkuussa 2016. Päätöksen pitkäaikaisia vaikutuksia myös suuriin talouksiin, kuten Kiinaan ja USA:han, näitä epävarmuustekijöitä, on vielä vaikea ennakoida tässä vaiheessa.

Pöytäkirjan asiakohta PTK 70/2017 vp

Talousvaliokunta katsoo lausunnossaan myös riskinjaon kasvattamisen edellyttävän, että jäsenvaltioiden pankkisektoreiden riskejä vähennetään ennen jäsenvaltioiden yhteisen talletussuojajärjestelmän luomista sekä yhteistä julkista varautumisjärjestelyä kriisinratkaisurahastoon. Keskeinen kysymys liittyy siihen, kuinka vaikeuksiin ajautuneiden pankkien ongelmat hoidetaan, sijoittajan vastuulla vai julkisella pääomittamisella. Huomionarvoista kuitenkin on, että rakenteellisista ongelmista huolimatta euroalueen pankkien luotonantokyky parani kertomusvuoden aikana.

Arvoisa puhemies! Talousvaliokunta nostaa lausunnossaan esille myös kysymyksen liittyen Suomen finanssimarkkinoihin. Suomen pankkisektorin omat varat ylittävät yhteenlasketun yleisen 10,5 prosentin vaatimuksen 14,6 miljardilla eurolla. Talousvaliokunnan mukaan vahva vakavaraisuus toimi kertomusvuonna puskurina kannattavuusnäköymien heikentymiselle.

Myös vakuutus- ja työeläkesektorin vakavaraisuus säilyi hyvällä tasolla toimintaympäristön haasteista huolimatta, vaikka vaikea talouskasvu heikensi etenkin henkivakuutusyhtiöiden maksutuloa. Henki- ja vakuutusvahinkoyhtiöiden Solvenssi II -vakavaraisuus säilyi samoin hyvällä tasolla.

Finanssivalvonnan osalta talousvaliokunta on todennut, että pankkiunionin yhteiset instituutiot ja keskinäinen vastuu kriisinratkaisun kustannusten kattamisesta on otettava huomioon myös Finanssivalvonnan toiminnassa, jonka tavoitteena on finanssimarkkinoiden vakauden edellyttämä luottovakuutus ja eläkelaitosten ja muiden valvottavien vakaa toiminta, vakuutettujen etujen turvaaminen sekä yleinen luottamus finanssimarkkinoiden toimintaan. Valiokunnan mukaan Euroopan finanssivalvontaviranomaisten merkitys finanssialan säätelystä on kasvanut voimakkaasti viime vuosina ja suuri osa uudesta sääntelystä on viranomaisten antamia ohjeita sekä täydennyksiä direktiiveihin ja asetuksiin. Tämän vuoksi talousvaliokunta pitää tärkeänä, että sääntely on läpinäkyvää ja jäsenvaltioiden eri viranomaisten käytännöt yhdenmukaisia ja yhteensopivia.

Talousvaliokunta yhtyy pankkivaltuuston kertomuksessaan Finanssivalvonnalle tekemiin kehotuksiin todeten, että osa kehotuksista on luontevaa jatkumoa edellisen vuoden kertomuksen mukaisiin kehotuksiin ja myös niitä edelleen täsmentäviä. Valiokunta on erityisesti kiinnittänyt huomiota kehotukseen peruspankkipalveluiden saatavuuden varmistamisesta myös toimialan rakenteiden ja toimintamallien muutoksessa. Finanssivalvonta onkin kertomusvuonna 2016 kiinnittänyt palveluntarjoajien huomiota muun muassa verkko-pankkipalveluiden ja maksukorttiasioinnin selkeyteen, asiakkaalle tarkoituksenmukaisten palveluiden valintaan ja toimintarajoitteisten henkilöiden mahdollisuuksiin käyttää verkko- ja mobiiliasiointia.

Talousvaliokunta on lausunnossaan nostanut esille vuoden 2015 pankkivaltuuston kertomuksessa ja valiokunnan siihen liittyvässä lausunnossa esiin nousseen asian pankkien sivuliikkeistymisestä. Tämän johdosta Pohjoismaiden rahoitusmarkkinaviranomaiset ovatkin sopineet uudenlaisista yhteistoimintamenettelyistä merkittävien sivuliikkeiden toiminnan rajat ylittävän valvonnan tehostamiseksi. Esimerkiksi Nordean sivuliikkeiden määrittelyminen merkittäviksi parantaa isäntävaltioiden valvojan asemaa jonkin verran, kun kotivaltion valvoja velvoitetaan ilmoittamaan sille riskiarviointien tulokset sekä kuulemaan tietyistä operatiivisista toimista, jos näillä on merkitystä jäsenvaltion valuutan määräisiin likvideihin varoihin liittyvien riskien kannalta.

Talousvaliokunta on lausunnossaan ottanut esille myös makrovakauseräpolitiikan ja toistaa edellisvuoden pankkivaltuuston kertomusta koskeneessa mietinnössään keinovalikoi-

Pöytäkirjan asiakohta PTK 70/2017 vp

man laajentamista koskevan huomautuksensa, jonka mukaan makrovakausriskien puuttuessa nykyisellään pankkijärjestelmän rakenteista aiheutuvia riskejä torjuva järjestelmäriskipuskurivaatimus.

Keskuspankkitoiminnasta valiokunta toteaa, että kertomusvuoden lopussa Suomen Pankin koko oman pääoman määrä oli 9,4 miljardia euroa. Tästä kanta- ja vararahaston osuus oli 2,6 miljardia euroa, varausten osuus ilman eläkevarausta 3,9 miljardia euroa ja arvomuutostilien osuus 3,0 miljardia euroa. Riskipuskurit vahvistuivat vuoden 2016 aikana. Talousvaliokunta pitää näin selvitettyinä, että Suomen Pankin vakavaraisuus on riittävä kattamaan sen tehtävien hoitamisesta aiheutuvat riskit.

Arvoisa puhemies! Talousvaliokunta ehdottaa yksimielisesti, että eduskunta hyväksyy kannanoton kertomuksen johdosta eikä eduskunnalla ole huomautettavaa kertomuksen johdosta.

18.42 Eero Heinäluoma sd: Arvoisa puhemies! Yleisesti ottaen talousvaliokunta on tehnyt tässä huolellista työtä paneutuen pankkivaltuuston kertomuksessa esille otettuihin asioihin ja hivenen myös laajentaen tätä. Talousvaliokunnan mietintö antaa kuitenkin aiheen myös eräisiin täydentäviin havaintoihin.

Ensimmäinen koskee Finanssivalvonnan toimintaa ja pankkiiriliikkeiden ja myös pankkien sijoitusneuvontaa. Meille on käynyt ilmi, että sijoitusneuvonnassa on kiistattomia epäkohtia, kun sijoitusneuvojat ovat antaneet asiakkaille asiakkaiden edun vastaisia neuvoja. Näitä neuvoja ovat olleet nimenomaisesti kehotukset sijoittaa varallisuutta pankkien omiin sijoitusrahastoihin sellaisessakin tilanteessa, että aikaisempien, muun muassa suorien osakeomistusten myyminen on aiheuttanut asiakkaalle huomattavaa tappiota, ja sitten nämä sijoitukset pankkien rahastoissa eivät kuitenkaan ole johtaneet siihen odotettuun merkittävään tuottoon, joka olisi voinut kompensoida tämän aikaisempien osakkeiden myynnin aiheuttamat seuraukset.

Tämä ilmiö on maailmallakin nähty. Yhdysvalloissa on tästä puhuttu pitkään, ja siellä on ryhdytty korjaamaan lainsäädäntöä jo aikojen sitten. On säädetty, että sijoitusneuvojien täytyy toimintansa lähtökohdaksi ottaa asiakkaan etu, eli neuvojen täytyy lähteä asiakkaan tarpeista. Neuvon, joka annetaan tavalliselle eläkeläiskotitaloudelle tai vaikkapa opiskelijakotitaloudelle, täytyy olla sellainen, että siinä on huomioitu asiakkaan kokonaistilanne. Ei kehoiteta myymään sellaista varallisuutta, jonka myynti on loppujen lopuksi asiakkaan taloustilanteen kannalta tarpeetonta ja kaikkine seuraamuksineen epäedullista, ja sitten kun se vaihdetaan tänne pankin omiin rahastoihin, niin tosiasiasa pankki on se, joka näistä kaupoista tienaa.

Näin osin oletan, että talousvaliokunta tarttuisi tähän asiaan. On selvää, ettei yksikään pankkien asiantuntija pidä tätä ongelmana, ei yksikään pankkiiriliike pidä tätä ongelmana emmekä tule näkemään myöskään, että finanssialan edunvalvojat tulisivat puhumaan tästä. Ja ikävä kyllä meidän piensijoittajia edustavat tahomme ovat heiveröisiä eikä niillä ole aikaa täällä alvariinsa kulkea, joten kansanedustajien täytyy omaehtoisesti herätä tähän ongelmaan, jolla on aito merkitys, ei vain kymmenientuhansien, vaan sanoisin, että satojentuhansien, kotitalouksien päivittäisessä työssä.

Pankki on Suomessa edelleenkin erittäin arvostettu, syystäkin, ja pankkien neuvoihin suhtaudutaan aivan erityisellä luottamuksella. Ajatellaan, että kun pankki kehottaa tekemään jotain, niin se on perusteltu neuvo. Tiedän itsekin paljon tapauksia, ja myös omaan puoleeni on käännytty tilanteissa, joissa on, sitten kun on asiat katsonut, todettukin, ettei se

Pöytäkirjan asiakohta PTK 70/2017 vp

neuvo nyt ehkä ollutkaan asiakkaan kannalta järkevä, mutta pankin kannalta kylläkin, kun omia tuotteita markkinoidaan. Joten kehottaisin talousvaliokuntaa ja sen arvostettua puheenjohtajaa, jonka tiedän oikeamieliseksi, tarttumaan tähän asiaan. Tämä ei tule kuntoon ilman, että eduskunta ottaa tämän työlistalleen ja sijoitusneuvonnan periaatteet ja velvoitteet käydään aidosti lävitse.

Onneksi suomalaiset pitkässä juoksussa ovat vaurastumaan päin, ja sitä kautta tämä asia koskee yhä useampaa perhettä ja yhä useampaa aivan tavallista kotitaloutta. Näillä sijoituksilla on iso merkitys myös siltä kannalta, että vanhuuden varalle kohoaviin hoitokustannuksiin vastaamiseksi tällaisia sijoituksia tarvitaan, ne eivät ole siis Roope Anikka -toimintaa, vaan ihan järkevää elämänkaaren eri tapahtumiin ja eri asioihin varautumista, niiden huomioon ottamista.

Toinen asia, johon kiinnitän tässä yhteydessä huomiota nimenomaan Suomen pankin kohdalta, koskee sitten näitä riskipuskureita. Talousvaliokunta päätyi siihen, että riskipuskurit ovat viime vuonna Suomen pankissa vahvistuneet, ja itsekin tein tämän havainnon.

Meillähän yhdessä vaiheessa, vuoden 2003 Vanhasen ykköshallituksen alkuvaiheessa, oli semmoinen hanke, että valtio olisi ottanut Suomen Pankin tasetta haltuunsa. Se onneksi täällä eduskunnassa pysäytettiin. Sitten myöhemmin finanssikriisin aikana saimme nähdä, että näitä taseita tarvittiin. Mutta toisaalta sitten nyt, kun näitä Suomen Pankin puskureita on pitkään vahvistettu, aletaan olla tilanteessa, että ne suuremmat tarpeet ovat täällä valtion puolella. Että voi kysyä, eikö olisi jo aika, että Suomen Pankin puskureiden vahvistamisen sijasta — jotka ovat erittäin hyvässä kunnossa — katsottaisiin valtion puskureita. Jokainen euro, joka nyt jätetään tänne puskureihin Suomen Pankin puolella, tarkoittaa sitten valtion puolella lisävelkaantumista. Näin ollen, kun Suomen Pankkia koskevassa laissa määritellään tämä voitonjako ja sanotaan, että perustellusta syystä tästä pääsäännöstä voi poiketa, mielestäni perustellut syyt ovat tällä hetkellä sellaisia, että Suomen Pankin puskureiden vahvistaminen ei ole se meidän ensisijainen tehtävämme vaan valtion velkaantumisen katkaiseminen on se iso tehtävä. Tämä on tietysti vain pieni osa valtion velkaantumisen katkaisemista, että valtio ottaa sille kuuluvat tulot itselleen, ja muutakin tarvitaan, mutta tämäkin on aihetta ottaa esille sen takia, että yllätyksekseni tähän asiaan talousvaliokunta ei ollut kiinnittänyt huomiota.

Sitten kolmas asia, jota toivoisin, että talousvaliokunnan puheenjohtaja voisi vähän avata, on tämä makropuolen järjestelmäriskien hallinta, josta talousvaliokunnan mietintö vain sanoo hyvin lyhyesti, että "makrovakaussäilytyksestä puuttuu nykyisellään pankkijärjestelmän rakenteista aiheutuvia riskejä torjuva järjestelmäriskipuskurivaatimus". Se on kirjoitettu tietysti sillä tavalla, että se menee ohi lukiessa, mutta mielelläni kuulisin talousvaliokunnan puheenjohtajalta, mitä tällä järjestelmäriskipuskurivaatimuksella tarkoitetaan, koska oletan, että sen takana on jotain todellista, jolla on vaikutus talouteen.

Lopuksi tulen sitten neljänteen havaintoon: Olin aika yllättynyt, että talousvaliokunta ei Suomen Pankin yhteydessä ollenkaan tarkastele Kreikan ja muiden velkamaiden taloustilannetta ja niiden vaikutuksia koko EKP-järjestelmään. Tiedossa on, että näillä luototusta saaneilla mailla, kuten Kreikalla, on vaikutus muiden euromaiden talouteen, kun euromaat ovat olleet EVM:n kautta tai peräti suoralla rahoituksella tai sitten sitä ennen ERVV:n kautta takaamassa lainoja, ja totta kai se vaikuttaa valtiontalouden riskeihin. Edellisessä eduskunnassa meillä oli edustaja Kari Rajamäki, joka aina muisti muistuttaa näistä valtiontalouden riskeistä tämän luototuksen yhteydessä, ja katson, että tässäkin eduskunnassa pitäisi olla oma Kari Rajamäkensä, joka muistaa muistuttaa, että kaikilla asioilla on seura-

Pöytäkirjan asiakohta PTK 70/2017 vp

muksensa. No tiedossa on, että EKP-järjestelmän sisällä on myös jaettu riskejä ja että tällä Kreikka-riskillä on vaikutus myös sitten EKP-järjestelmän paitsi toimivuuteen myös riskitasoihin. Suomen Pankin osalta: Suomen Pankki, niin kuin muutkin EKP-järjestelmän keskuspankit, on luopunut näistä Kreikka-lainojen tuotoista, ja sitä ratkaisua voi sinänsä pitää perusteltuna.

Sitten tulen siihen havaintoon, että parhaillaan on Brysselissä käynnissä keskustelu Kreikan lainoituksen tulevaisuudesta, ja siinä yhteydessä on esillä myös Kreikan velkahelpotus. On ollut monenlaisia esityksiä tähän asiaan liittyen, ja katsoisin, että myös tämä asia ansaitsee oman tarkastelunsa. Tiedossa on, lehtitietojen mukaan, että siellä yhtenä aiheena on näiden lainapapereiden laina-aikojen pidentäminen ja lisäksi on sitten, lehtitietojen mukaan, keskusteltu siitä, että korkoihin voisi tulla enimmäisrajoituksia. Ja näillä väistämättä on tietysti sitten myös Suomen valtiontalouteen liittyviä vaikutuksia — en tiedä, onko Suomeen Pankkiin liittyviä vaikutuksia. Kun Euroopan unionin perussopimukset, niin kuin edeltäjänsäkin, kieltävät euromailta ja EU-mailta muutoinkin rahoituksen toisten jäsenmaiden budjeteille, niin tässä velkajärjestelyssä voidaan tulla tilanteeseen, jossa tullaan aika lähelle tätä keskustelua, ollaanko rahoittamassa toisten jäsenmaiden budjetteja, jos näitä lainanhoitokustannuksia otetaan, kuten tässä tapauksessa, muiden euromaiden kannettavaksi.

Katsoisin, että näistä asioista olisi perusteltua puhua myös Suomen Pankin toiminnan yhteydessä, koska kysymyksessä on yksi yhteisö, EKP-järjestelmä, joka myös Kreikan luototuksessa on ollut tärkeällä sijalla. Sehän on ollut tämän troikan yksi jäsen [Puhemies koputtaa] — EKP, komissio ja IMF. Joten toivon, että talousvaliokunnan puheenjohtaja voisi selvittää, millaista keskustelua valiokunnassa on näistä asioista käyty, ja jos ei ole käyty, miksei tähän asiaan ole puututtu.

18.53 Pia Viitanen sd: Arvoisa puhemies! Tämä oli hyvä, perusteltu ja pitkä puheenvuoro ja hyvin mielestäni itse asiassa täydensi valiokunnan mietintöä. Valiokunta on nostonut tässä ihan merkittäviä, isoja asiakokonaisuuksia esiin, mutta juuri tämänkaltaiset kysymykset, mitä äsken tuossa puheenvuorossa esiteltiin, vähän puuttuvat kieltämättä tästä paperista. Eli tietenkin ihan tätä kansan näkökulmaa, arkea ajatellen tämä sijoitusneuvonta on mielestäni hyvin tärkeä asia, mikä nostettiin esiin. Uskoisinkin, että valiokunnasta voisi löytyä tahtoa tähän puuttua ja samaten, totta kai, meiltä pankkivaltuutetuilta, eli tämänkaltaisia kysymyksiä silloin tällöin aina kysymme. Mutta varmasti se, että eduskunnassa myös kansanedustajien toimesta näihin asioihin kiinnitetään huomiota, ei ole ollenkaan hullumpi juttu.

Tämä puskuriasiahan meitä tietenkin myös valtavasti kiinnostaa, koska aivan oikein on nähdä niin, että tällä hetkellä tarvetta enemmänkin on valtion puolella, ja silloinhan tullaan näihin tuloutussummiin, mistä ihan tiedossa on, että esimerkiksi sosiaalidemokraatit omassa vaihtoehtobudjetissaan olisivat olleet hivenen toisin tehneet eli hieman enemmän tuloutaneet tässä taloustilanteessa valtiolle, koska puskurit ovat siellä kuitenkin vahvat.

Puhemies! Itsekin olin ajatellut tässä yhteydessä viitata tämän päivän ajankohtaiseen tilanteeseen eli tosiaankin siihen, että Kreikka on jälleen kerran ja nyt parhaillaan keskustelussa tuolla unionin päässä. Sitä kautta tietenkin myös tässä yhteydessä tulee kyseeseen se, miten nämä Kreikka-ratkaisut tulevaisuudessa tulevat mahdollisesti sitten lisäämään riskejä valtiontaloudessa, lisäämään vastuita tai riskejä, niistähän täällä on aika usein tässä yhteydessä itse asiassa kaikkiaan puhuttu. Suomen Pankin osaltahan valiokunta toteaa, että

Pöytäkirjan asiakohta PTK 70/2017 vp

Suomen Pankin vakavaraisuus on riittävä kattamaan sen tehtävien hoitamisesta aiheutuvat riskit. Kyllä, mutta entä sitten tosiaan nämä Kreikan riskit?

Puhemies! Huomaan, että... [Puhemies koputtaa]

Toinen varapuhemies Arto Satonen: Edustaja voi tulla jatkamaan puheenvuoroa pöytästä.

No, tulen hetkeksi, saan lauseen loppuun. [Puhuja siirtyy puhujakorokkeelle]

Puhemies! Sen verran, että saan tämän ajatuksen loppuun tästä tämän päivän ajankohdasta. — Eli tosiasia on, niin kuin todettiin edustaja Heinäluoman toimesta, että lehtitietojen mukaan parhaillaan siellä käydään läpi mahdollisia velkahelpotuksia Kreikan osalta. Tietenkin minua huolestuttaa sinänsä tämä tilanne kovin paljon, koska me kaikki tiedämme, että välttämättä tilanne ei ole sellainen, että Kreikassa kaikki lopulta tulee päätymään hyvin ja mitään riskejä näistä ei ole, jos lainoille nyt annetaan helpotuksia. Muistan hyvin, että kaksi vuotta sitten tämän hallituksen aloittaessa taipaleensa käytiin aluksi vahvaa keskustelua siitä, voidaanko tämä niin sanottu kolmas tukipaketti ylipäättään myöntää, koska se eittämättä lisää riskejä ja varmasti ihan maalaisjärjellä ajateltuna myös Suomen vastuita. No, kyllä se sieltä tuli, se Kreikka kolmonen, mitä me olemme täällä Soini ykköseksi nimittäneet, ja nyt sitten tietenkin kysymys kuuluu, tullaanko nyt jatkossa antamaan ikään kuin lisää helpotuksia. Minua olisi kiinnostanut tietää täällä hallituspuolueiden ja hallitusryhmittymien edustajilta — tiedä sitten, millä nimellä kutsuisi, [Kaj Turunen: UV!] hallituksen apupuolueen edustajia nyt ainakin näyttää olevan salissa ja joitakin hallituspuolueiden edustajia — mikä se tilanne nyt tämän osalta kaiken kaikkiaan on. Täällä esimerkiksi on vahvaa kieltä käytetty siitä, että ei tule vastuita lisätä, mutta kun tässä tapauksessa on puhuttu esimerkiksi laina-aikojen pidennyksistä ja tietynlaisista korkojärjestelyistä julkisuudessa, niin tarkoittaako se sitten lopulta sitä, että suomalaiset maksavat kreikkalaisten lainojen korkoja tai Kreikan korkoja? Kyllä tämä mielestäni niin iso kysymys on ja tämän päivän teemaan sopiva, että voisin oikeastaan ihan tältä istumaltakin pyytää näkemystänne tästä asiasta, mikä hallituksen linja tässä nyt on ja miten tässä tulee käymään.

18.57 Katri Kulmuni kesk: Arvoisa puhemies! Talousvaliokunnan mietinnössä käsitellään kansainvälistä talouspoliittista tilannetta, ja ei käy kiistäminen, etteikö Suomen talouteen vaikuttaisi se, miten vaikkapa Ison-Britannian irtaantuminen EU:sta tulee etenemään. Sillä on varmasti Britannian talouteen huomattavasti suurempia merkityksiä, sillä voi olla joidenkin EU-maiden talouteen jopa positiivisia merkityksiä, mutta joka tapauksessa se luo epävarmuutta. Lyhyellä aikavälillä ei niinkään suuria heilahduksia ole näkyvissä, mutta pidemmällä aikavälillä on vaikea sanoa. USA:n talouspolitiikka on kääntynyt lyhyemmäksi, sillä epäilemättä on koko maailmantaloudelle merkitystä, samoin kuin sillä, että Kiinan tilanne on velkaantumisen osalta aika huolestuttava, ja jos siellä tapahtuu suuria muutoksia, se vaikuttaa koko maailmantalouteen.

Tässä edeltävissä puheenvuoroissa on käsitelty eurooppalaista talouspoliittista viitekehystä pankkiunionin osalta, on keskusteltu siitä, kuinka suuri on sijoittajan vastuu ja millaista on julkinen pääomittaminen ja mikä näiden välinen suhde on. On hienoa, että Italian pankit eivät ole lauenneet euromaiden, EU-alueen, yhteistyössä meidän silmiimme vaan Italia on saanut ainakin toistaiseksi sen hoidettua itse pois pöydältä.

Pöytäkirjan asiakohta PTK 70/2017 vp

Tässä on tullut esille tämä Kreikka-keskustelu. Kyllähän Suomen näkökulmasta täytyy sen olla tärkeää, että IMF sitoutuu osaltaan Kreikan paketteihin. Kreikassa on tehty muistaakseni lähes 120 erinäköistä toimenpidettä, aika koviakin juttuja, ja vaikuttaisi siltä, että maassa talouskasvu on alkanut ja se selviytyisi näistä varsin rankoista velvoitteistaan, mutta kovaa ja tiukkaa se kyllä on.

Lisäksi loppuun toteaisin sen, että kun täällä on puhuttu näistä sivukonttoreista ja pankkisektorista, on erittäin toivottavaa, että hallitus onnistuu tavoitteessaan saada Nordean pääkonttori Suomeen, se olisi iso pohjoismainen finanssilaitos meille.

19.00 Kaj Turunen uv: Arvoisa puhemies! Tulin tänne pönttöön, kun on oletettava, että 2 minuuttia ei riitä, mutta jos riittää, niin ei se haittaa.

Siis tässä on kysymys kuitenkin pankkivaltuuston kertomuksesta vuodelta 2016, johon tämä mietintö pohjautuu, ja ehkä senkään takia ei ole hyvin laajalti sitten lähdetty käymään keskustelua siitä, mitä esimerkiksi tulevaisuudessa Kreikassa tapahtuu, tai siitä, tuleeko sieltä jotakin muuta. Ja sitten minun mielestäni myöskin nämä brexitin vaikutukset olivat semmoinen asia, mistä valiokunnassa keskusteltiin, että mitä me voimme itse asiassa tässä nyt — siinä tilanteessa, kun mietintöä valmisteltiin — siitä sanoa. Ohittaa tietenkään sitä ei voi, se on aivan selvää. Se on kuitenkin olennainen osa sitä tapahtumaympäristöä, toimintaympäristöä ja finanssimailmaa, mikä Euroopassa oli sillä hetkellä, kun mietintö tehtiin. Mutta toisaalta sitten ei valiokunnassa löytynyt sitä viisautta — sitä harvemmin puheenjohtajalta löytyy, mutta ei myöskään jäseniltä löytynyt sitä viisautta — mitä tämä brexit nyt sitten tarkoittaa. Me kävimme keskustelua myöskin siltä osin, vahvistuuko esimerkiksi Kiinan tai USA:n rooli eurooppalaisillakin finanssimarkkinoilla ja minäkäläisiä konkreettisia vaikutuksia sillä on, mutta sitä viisautta ei löytynyt. Me mainitsimme siitä mutta totesimme sen, että nämä vaikutukset ovat vielä sellaisia, että niihin joutuu palaamaan, niitä ei tässä vielä tänä päivänä pysty kertomaan. Mutta niin kuin sanoin, tämä mietintö perustuu nimenomaan tähän pankkivaltuuston kertomukseen 2016.

Järjestelmäpuskurilla tarkoitetaan oikeastaan varautumista riskiperusteisiin omaisuuseriin. Tämä on tämmöinen lisävaatimus, lisävakavaraisuusvaatimus ja nimenomaan lisäpääomavaatimus. Tässä, kun varaudutaan riskiperusteisiin omaisuuseriin, on tarkoitus tällä puskurilla varautua niin, että sitä voidaan kansallisesti joustavasti käsitellä. Kun meidän pankkijärjestelmämme eivät ole Euroopan unionin maissa eivätkä euromaissa täysin samanlaiset ja nämä kansalliset riskit ovat suuremmat, niin silloin on perusteltua, että olisi tämmöinen järjestelmään sisältyvien riskien varautumiseen tarkoitettu puskuri. Tietenkin tämä on, kun tämän puskurin rahat kerätään, luonnollisestikin lisäkustannus. Tämän järjestelmäriskipuskurin käytöstä nyt on erilaista keskustelua sen suhteen, kuinka joustavasti sitä voidaan kansallisesti käyttää. On ollut tämmöisiä esityksiä, että jos sitä käytetään yli 3 prosentin, se olisi sitten komission päätös.

Sitten mitä tulee tähän Suomen Pankin tuloutukseen, niin itse asiassa minä henkilökohtaisesti olen kyllä sitä mieltä, kuten edustaja Heinäluomakin, että kun Suomen Pankilla on vakavaraisuusaste tosi korkea, niin kyllä sieltä voitaisiin tulouttaa valtiolle, valtion budjettiin, pikkuisen enemmän, niin että valtionvelkaa tarvitsisi ottaa vähemmän, koska me olemme nyt tässä tilanteessa, että valtio koko ajan kuitenkin velkaantuu. Mutta tästä varsinaisesti ei valiokunnassa kirjoitettu mietintöön mitään, ja nyt kun muistelen sitä, kävimmekö me sitten tämän sisälsästä keskustelua, niin emme me tainneet siitä tämmöistä keskustelua käydä.

Pöytäkirjan asiakohta PTK 70/2017 vp

Sitten tässä tuli esille Kreikka. Meillä on tällä hetkellä nyt tietysti se tilanne, että hallitus ajattelee niin ja hallituksen linja on se, että Suomen vastuuta ei lisätä Kreikan osalta, ja nyt tällä hetkellä tietysti Luxemburgissa ovat porukat tätä asiaa hoitamassa.

Sitten tämä Finanssivalvonnan osuus: Tätä keskustelua todellakin käytiin valiokunnassa ja jututettiin Finanssivalvontaakin nimenomaan tästä, että miten Finanssivalvonta valvoo pankkeja, pankkien sijoitusneuvontaa. Me emme nostaneet tätä tähän mietinnön tasolle oikeastaan sen vuoksi, että tämä on nimenomaan pankkivaltuuston kertomus vuodelta 2016, mutta tähän kiinnitettiin erityistä huomiota. Finanssivalvonta kertoi siitä valvontataivastaan, itse asiassa siitä, kuinka he valvovat. Minun mielestäni se oli aika hyvä tapa. Se ei ollut tyyliin, että sähköpostiin pyydetään vastaus, kuinka te järjestätte tämän, vaan Finanssivalvonnasta menevät niin sanotut mystiset miehet paikan päälle esittämään asiakasta. Tämänäntyyppisen valvonnan jälkeen Finanssivalvonta on antanut neljälle pankille varoitukset tästä sijoittamisen vajavaisesta toiminnasta tai tarkoitushakuisesta toiminnasta. Kun tämä kuultiin valiokunnassa, että tämä puoli on hyvällä mallilla, niin siitä ei erikseen sitten tähän mietintöön lähdetty kirjoittamaan, koska se on kunnossa. Tämänäntyyppinen toiminta on jonkun verran ollut julkisuudessa esillä, mutta voin vakuuttaa, että sen tiedon perusteella, mikä minulla on tästä, se on tällä hetkellä nyt kyllä kunnossa.

19.07 Eero Heinäluoma sd: Arvoisa puhemies! Kiitän valiokunnan puheenjohtajaa asiallisesta ja valaisevasta katsauksesta. Jatkan keskustelua kuitenkin sen verran, että Finanssivalvonnan osalta epäilen itse kuulemani ja lukemani pohjalta, että nämä Finanssivalvonnan tarkistuskäynnit, joista oli hyvä kuulla, että niitä tehdään, eivät kuitenkaan ole riittäviä. Tässä on pankeilla pankkien johtamisjärjestelmiä ja palkitsemisjärjestelmiä radikaalisti muutettu ja on siirrytty siihen aikaan, että yksittäisellä pankkivirkailijalla on tulostavoitteet ja bonukset ja siellä yksi keskeinen asia on näiden omien rahastotuotteiden markkinointi. Siitä seuraa ilmiö, jota olen tavannut lukuisten ihmisten kokemuksissa, että sitten tarjotaan näitä pankkien tuotteita ja kehoitetaan myymään muita asiakkaan hallussa olevia tuotteita, kuten suoria pörssiomistuksia, vaikka jokainen ulkopuolinen voi välittömästi nähdä, että se myynti ei ole järkevää, se johtaa siihen asti kertyneen myyntivoiton verotukseen ja tuotto näissä on saattanut aikaisempaan historiaan katsottuna olla suurempi kuin näissä pankkien sijoitusrahastoissa.

Vaikka valiokunta on siis kuullut hyvän selvityksen Finanssivalvonnalta, rohkenen edelleenkin toivoa, että tämä asia olisi valiokunnassa erityisen selvityksen kohteena, jotta nämä ongelmatapaukset selvitetäisiin. Näitähän on julkisestikin mainittu useita, ja tiedän itse paljon tapauksia, joissa ihmiset ovat kääntyneet puoleeni ja kysyneet, miten näin on. Sitten eräissä tapauksissa pankit ovat suostuneet, kun olen kehottanut peräämään korvausta, myös korvaamaan näitä, mutta pankit eivät halua tietenkään puhua tästä, koska ei haluta avata sellaista ovea, joka johtaisi sitten isompaan liikkeeseen, joten rohkenen siis toivoa, että tässä asiassa ei nyt pantaisi vielä rakseja päälle vaan tämä asia pysyisi siellä selvityslistalla.

19.09 Pia Viitanen sd: Arvoisa puhemies! Myös minä osaltani kiitän valiokunnan puheenjohtajaa hyvästä vastauksesta. Erityisesti pistin merkille sen ja siitä kovasti ilahduin nyt ja jatkossakin, näissä tulevilla keskusteluilla, tulen ilahtumaan — tiedän sen jo valmiiksi — että sanoitte, että henkilökohtaisesti olette sitä mieltä, että tätä Suomen Pankin tuloutusta vähän runsaammin tänne valtion suuntaan voisi näinä aikoina harkita, koska tar-

Pöytäkirjan asiakohta PTK 70/2017 vp

peet ovat isot täällä, niin että se velkaantuminen saatettaisiin kuriin. Tämä oli mielestäni hyvä, että tämän mainitsitte myös omassa vastauspuheenvuorossanne.

Puhemies! Edelleen minä hieman tässä Kreikassa pysyisin, ihan siksikin, että tämä on nyt juuri niin ajankohtainen tämän päivän aihe. Katselin täällä tosiaan otsikointia nyt tästä tämän päivän kokouksesta, jossa valtiovarainministeri Orpo toteaa, että Kreikka pitäisi vihdoinkin päästä löysästä hirrestään. Tietenkin, koska meillä nyt ei ole tarkkaa tilannetietoa, mitä siellä parhaillaan tapahtuu, siinä mielessä mielestäni on hyvin olennaista hyvin pian saada vakuutus siitä, että Suomen hallitus nyt ihan oikeasti pysyisi sillä tiukalla linjalla, mikä aikanaan näissä asioissa on otettu. Kyllä minua huolestuttaa ja myös sosiaalidemokraatteja se, että jos nyt mennään kovasti näitä velkahelpotuksia antamaan, niin mitä sitten tapahtuu ihan oikeasti tulevaisuudessa. Te tiedätte hyvin sen, että tämä, jos Kreikalle tulee joitain järjestelyjä, voi johtaa kysymykseen, mitä sitten nämä muut kriisimaat, Portugal ja niin pois päin, haluavat tai edellyttävät jatkosta. Koska tilanne on aidosti se, että meillä on riski siitä, että tämä ikään kuin avun tarve jatkuu ja jatkuu ja on pakettia paketin perään, niin tietenkin toivoisi siinä suhteessa, että jonkinlaista kokonaisvaltaista harkintaa olisi. Erityisesti haluaisin tietenkin kuulla tässä esimerkiksi juuri eurooppaministeri Terhon näkemyksiä, joka kuitenkin on [Puhemies koputtaa] tätäkin asiaa hyvin vahvasti aikanaan kommentoinut — tässä nyt ihan vain terveisiä sitten jatkoon.

19.11 Kaj Turunen uv: Arvoisa puhemies! Edustaja Heinäluoman ei nyt huoli vaan oikeastaan ohje siitä, että talousvaliokunta pitäisi tämän asian, tämän sijoitusneuvonnan, sellaisena, että tätä seurattaisiin talousvaliokunnassa: Kyllä aiotaan näin tehdä, seurata, [Pia Viitanen: Hyvä, kiitos!] ja kertokaa se myöskin teidän edustajillenne talousvaliokunnassa, joita — Skinnaria, Ihalaista — arvostan kyllä tosi paljon. Ilman muuta tämä on semmoinen asia, että tässä on kysymys, voisi sanoa, huijaamisesta, asiakkaan huijaamisesta, jos sanotaan suoraan. Eihän tämäntyyppistä toimintaa saa olla. Eli sen tiedon täytyy olla riittävä ja oikealla tavalla annettu.

Nyhtän asuntolainoituksen puolella — tai lainoituksen puolella yleensäkin, mutta kansalaiset kohtaavat yleensä asuntolainoituksen puolella sen — kun on pankeille annettu niitä vaatimuksia, että täytyy antaa asiakkaalle riittävä informaatio, jos he hakevat sitä asuntolainaa, se ei ole se lainapaperi, mikä allekirjoitetaan, vaan annetaan tuommoinen nippu aanelosia siinä samassa tilanteessa ja sanotaan, että nämä pitäisi allekirjoittaa sitten näin, että me olemme informoineet sinua nyt. Tosiasiassa pankit eivät ole informoineet asiakasta, mutta he saavat kuittauksen siitä, että ovat informoineet asiakasta. Myös tässä sijoitusneuvonnassa on samantyyppinen ongelma: siellä on ihan tarkat säännökset, mitä tietoja asiakkaalle pitää antaa ja miten nämä asiat täytyy asiakkaalle kertoa, ja asiakas kuittaa informaation saaduksi, mutta tosiasiassa asiakas ei saa informaatiota. Ja tämmöinen järjestelmä, jossa joutuisi lukemaan 50 aanelosta pientä tekstiä, ei ole ehkä se oikea, paras tapa asiakkaalle sitä informaatiota antaa, vaan kyllä tällä sijoitusneuvojalla täytyy olla moraalinen vastuu tämän juridisen vastuun lisäksi. [Puhemies koputtaa] — Nyt minun täytyy tulla pöytäkirjaan, koska minä en ihan kerinnyt kaikkea sanoa. [Puhuja siirtyy puhujakorokkeelle]

Arvoisa puhemies! Tämän sijoitusneuvonnan lisäksi on oikeastaan myöskin toinen tämmöinen asia. Nyhtän tässä meidän peruspankkitoiminnassamme on tämmöisiä rakenteellisia muutoksia tulossa, ja yksi toinen tämmöinen asia — täytyy tarkasti seurata, miten tässä meidän finanssimaailmassamme menee — on näitten erilaisten finanssituotteitten yhdistäminen, siis siellä voi olla pankkialan palveluita, sijoituspalveluita ja vakuutuksia, eli näit-

Pöytäkirjan asiakohta PTK 70/2017 vp

ten tuotteiden yhdistäminen ja myöskin näitten tuotteitten markkinointi. Kun näitä niputeetaan, niin siinä voidaan yhtä tuotetta tarjota halvemmin, mutta siihen nippuun kuuluu siten pari muutakin tuotetta, joilla voidaan käytännössä sitten tavallaan se tuotto tälle finanssialan yritykselle asiakkaalta ottaa. Mutta tämä finanssialan tuotteiden niputtaminen yhtä lailla kuin sijoitusneuvonta on tärkeä asia.

Sitten jos Suomen Pankin voittoa tuloutetaan enemmän valtiolle, niin se ei sinällänsä laita velkaantumista kuriin, niin että "velkaantuminen kuriin" on väärä termi. [Pia Viitanen: Ei sitä kuriin saa!] Itse asiassa silloin tarvitsee ottaa sen verran vähemmän velkaa valtiolle, mitä enemmän tästä Suomen Pankin tuloksesta tuloutetaan valtiolle. Siinäkin on tietysti rajansa — ottamatta näihin rajoihin kantaa — mutta jonkun verran sitä olisi voinut minun mielestäni ehkä lisätä. Mutta sitten jos halutaan laittaa velkaantuminen kuriin, niin siihen on ihan eri keinot. Nämä hallituksen hyvät rakenteelliset uudistukset, mitä tehdään, ovat se, millä velkaantuminen itsellään laitetaan kuriin. Tietysti [Pia Viitanen: väliliuku] tämä on silloin nollasummapeliä: jos jostakin tulee rahaa, niin sen verran tietysti täytyy ottaa vähemmän velkaa.

Itse asiassa minä en tässä yhteydessä ehdi enkä haluakaan enempää tähän Kreikka-keskusteluun osallistua, mutta totean vain sen, että hallituksella on selkeä linja siitä, että Suomen vastuita ei lisätä. Mutta toisaalta sitten edustaja Viitaselle täytyy sanoa, että sinä kuulostat ihan melkein minulta noissa kriittisissä puheenvuoroissasi. — Kiitoksia.

19.16 Eero Heinäluoma sd: Arvoisa puhemies! Minäkin jatkan vielä tästä Kreikka-asiaa, kun sillä on iso vaikutus koko euroalueen talouteen, EKP-järjestelmän tulevaisuuteen ja sitä kautta tietysti myös Suomen Pankin erilaisiin riskeihin. Siellähän on esillä nyt kysymys kolmannen velkaohjelman seuraavasta lainaerästä. Se kolmas velkaohjelmahan hyväksyttiin 2015 loppukesästä nykyisen hallituksen aikana. Nyt kysymys on siitä, maksetaanko tämä runsaan 7 miljardin euron suuruinen erä Kreikalle vai ei. Tämä 7 miljardin euron lisälainoituksen — hätälainoituksen, niin kuin sitä sanotaan — antaminen on oma asiansa.

Mutta sitten tullaan tähän velkajärjestelyasiaan, ja tästä on pakko puhua täällä, koska meillä on nyt semmoinen lainsäädäntö voimassa, että näitä tukipaketteja ei tarvitse tuoda suureen saliin, vaan ne hautautuvat suureen valiokuntaan. Pidän sitä jopa tietynlaisena epäkohtana, koska se tarkoittaa sitä, että kansalaisten mahdollisuus nähdä järjestelmän lävitse heikkenee: mistä on kysymys, mitä tapahtuu, miksi, kuinka paljon rahaa, mihin se menee ja mitä kantoja eri toimijat tässä yhteydessä ottavat. Se ei tule nyt läpivalaistua nykyisessä järjestelmässä.

Minäkin kyllä kiinnitin huomiota ministeri Orpon lausuntoon. Olin aika hämmästynyt, että mitähän tämä nyt mahtoi tarkoittaa, että pitää päästää Kreikka löysästä hirrestä. En halua, että Kreikkaa pidetään minkäänlaisessa hirressä, en löysässä enkä kiinteässä. Mutta sitten tullaan siihen, että ei kai tämä nyt vain tarkoita sitä, että ministeri Orpo olisi hyväksymässä Suomen kannalta lisälaskuja. Sitäkö tämä tarkoittaa, vai tarkoittaako se vain epä-tietoisuuden poistamista tästä 7 miljardin erän suorittamisesta? Näillä summilla, joista tässä puhutaan, on iso vaikutus valtiontalouteen ja myös sitä kautta Suomen Pankkiin ja koko EKP-järjestelmän toimintaan, jos valtiot [Puhemies koputtaa] ottavat toistensa velkoja kannettavakseen.

Pöytäkirjan asiakohta PTK 70/2017 vp

19.18 **Katri Kulmuni kesk:** Arvoisa puhemies! Sen verran ajattelin lisätä vielä tähän talousvaliokunnan mietintöön ja edelliseen puheenvuoroon liittyen, että valiokunnassa käytiin varsin monipuolinen keskustelu myös siitä, mikä pankkivaltuuston kertomuksessa otetaan esille liittyen yksityisten talouksien velkaantumiseen. Kun talouskasvu on lähtenyt liikkeelle, on aivan selvää, että sitten myös yksityinen kulutus kasvaa. Valitettavasti se on kuitenkin velkavetoista. Se ei ole huolestuttavaa, mutta se on kuitenkin asia, johon kannattaa kiinnittää huomiota. Se näkyy mietinnössä muistaakseni sivulauseessa, mutta pankkivaltuusto oli kiinnittänyt asiaan aivan oikein huomiota.

Mutta sitten asia, mikä ei kyllä tässä kertomuksessa näy, mikä liittyy tähän Kreikka-keskusteluun, jota nyt täällä kuitenkin käydään. Kun tällä hetkellä valtiovarainministerit ovat koolla Euroopassa ja keskustelevat siitä, niin kyllä nähdäkseni tilanteessa on edelleen kyse siitä, miten Kansainvälinen valuuttarahasto IMF saadaan sitoutettua tähän Kreikka-pakettiin, koska se on taas hirvittävän tärkeä lukko Suomen kaltaiselle pienelle maalle, että siinä on myös IMF matkassa. Onneksi kuitenkin useimmat näistä kriisimaista ovat jo jaloillaan ja Kreikkakin on siihen suuntaan koko ajan menossa. Kyllä hallituksen linja on sikäli ihan selkeä, että Suomen vastuut eivät saa kasvaa eivätkä kasva.

19.20 **Pia Viitanen sd:** Arvoisa puhemies! Siis tämä on tietenkin aivan olennainen kysymys, mihin siellä nyt sitten päädytään ja mikä on Suomen linja sitten sen lopullisen päätöksen suhteen. Nimittäin tosiaan — varmuuden vuoksi sanon, en minäkään halua missään nimessä minkäänlaisessa hirressä pitää Kreikkaa — tämä löysä hirsi -vertaus ihan oikeasti antoi varaa uusille epäilyille. Koska yhtäkkiä valtiovarainministeri näin toteaa, niin jotain siellä täytyy olla, mutta sehän ei tästä tekstistä käy täsmällisesti ilmi, mitä parhaillaan tältä osin se tarkoittaa. Tässä on se kurioositeetti, että IMF:hän koko ajan vaatisi ikään kuin velkojen leikkauksia, mitä tietenkään emme voi hyväksyä: jos samaan aikaan väen vängällä vaatisimme IMF:ää mukaan, niin tässä on se kuuluisa yhtälö, missä ollaan nyt jo pitkän aikaa tanssittu ympyrää.

Suomihan on lehtitietojen mukaan hieman omaa kantaansa IMF:n osalta miedontanutkin, mutta tärkeää on mielestäni, puhemies, se, että me emme mene nyt sellaisiin lisähuojennuksiin, joissa tosiasiasa tulisi käymään niin, että Suomen riskit ja vastuut lisääntyisivät ja joissa tosiasiasa voisi olla iso riski siihen, että myöhemmässä vaiheessa suomalaiset sitten ikään kuin maksaisivat Kreikan lainojen korkoja. Mielestäni se ei ole oikea tie, ja juuri siksi, puhemies, minä kiinnittäisin huomiota tähän samaan, mikä täällä on aiemminkin todettu, aiemmissa keskusteluissa, äsken edustaja Heinäluoma hyvin muistutti siitä. Siinänsä hyvä, että suuri valiokunta, eduskunta näitä asioita käsittelee koko ajan, mutta koska niistä ei tässä salissa puhuta eikä julkisesti tätä keskustelua käydä — esimerkiksi juuri näistä lainanhuojennusasioista ja muista — niin siksi saattaa jäädä monelle ihmiselle epäselväksi, mistä itse asiassa onkaan kysymys. Juuri siksi olemme [Puhemies koputtaa] usein toivoneet sitä keskustelua, niin että hallitus voisi myös erikseen järjestää tähän saliin keskustelua tästä tilanteesta tässä ja nyt.

19.22 **Eero Heinäluoma sd:** Arvoisa puhemies! Tämä IMF:n mukanaolo tässä Kreikan velkaohjelman alkuvaiheessa on ollut erittäin perusteltu, tarpeellinen ja hyödyllinen. IMF:llä on paljon asiantuntemusta ja osaamista tällaisten velkatilanteiden hoitamiseksi ja vararikkotilanteen välttämiseksi. En kaikista IMF:n neuvoista ole kylläkään samaa mieltä, mutta totean, että heidän mukanaolonsa on ollut perustelua.

Pöytäkirjan asiakohta PTK 70/2017 vp

Nyt voi kuitenkin kysyä, onko se aika mennyt ohitse. Yleisestihän ei sanota ääneen, mitä tämä IMF:n linja tarkoittaa. Kun IMF vaatii euromaita ja euromaiden mekanismeja, kuten EVM:ää, leikkaamaan velkapääomia, niin se ei todellakaan tarkoita, että se koskisi niitä velkoja, joita IMF itse on antanut, ei, ei tietystikään. IMF vaatii sitä, että EU-maat leikkaavat näitä velkoja, IMF:n velkapääomaan ei saa koskea. Eikä vain näin, vaan tämän lisäksi IMF perii erittäin kohtuutonta korkoa Kreikalta, moninkertaista korkoa siihen nähden, jolla EU-maat ovat joko suorana tai sitten EVM:n kautta rahoituksena Kreikalle järjestäneet. Eli IMF tekee tiliä hädänalaisella tilanteella, jossa Kreikka on ollut. Ja tässä tilanteessa katson, että vaatimus siitä, että IMF:n pitää olla täällä mukana, on menettänyt järkevän merkityksensä. Se siis tarkoittaa, että tätä IMF:n tilintekomahdollisuutta jatketaan. Ja keille laskut siirretään? [Pia Viitanen: Meille!] Meille, euroryhmän maille ja EVM:lle. Eli se, mitä he tekevät tiliä, siirtyy tosiasiasa euromaiden maksettavaksi korkeampina korkoina varainhankinnalle ja vastuuna euromaille tai EVM:lle ja sitten sen lisäksi, [Puhemies koputtaa] jos velkapääomaleikkauksiin mentäisiin, myös velkapääomamenetyksinä näille euromaille.

19.24 Pia Viitanen sd: Puhemies! Sen takia tässä vielä pyysin täydentävän puheenvuoron, kun hieman tuossa jäi kesken ajatus siitä, että tarvitaan myös julkista keskustelua näistä EU-asioista. Meillähän oli tämä yksi ulkopoliittinen keskustelu, johon olivat kytkettynä myös Euroopan unionin asiat sinänsä, mutta nämä ovat niin iso kokonaisuus, että pitäisi pystyä nyt joku ajankohtaiskeskustelu tai muu käymään myös tästä Euroopan unionin tiivistymisestä ja muusta. Ja nyt mitä tulee sitten tähän talouspuoleen, niin tähän tuli jo hieman siellä kyselytunnilla esille, kun ministeri Terholta kysyttiin tätä, onko nyt sovittu jotain sitten siihen liittyen, kun Euroopassa nyt kuitenkin koko ajan käydään keskustelua Emun tulevaisuudesta ja siitä, mennäänkö tulevaisuudessa myös tässä suhteessa tiiviimpään yhteistyöhön, enemmän kohti yhteisvastuuta veloista, esimerkiksi kohti yhteisempää finanssipolitiikkaa. Valtavan isoja kysymyksiä, ja itse en kannata tämänkaltaista kehitystä, että mennään tällaisiin ytimiin vahvasti mukaan. Mutta juuri siksi, koska on tätä todella isokokoista keskustelua todella isoista asioista, jotka vaikuttavat merkittäväällä tavalla myös Suomeen ja eduskunnan budjettivaltaan, kaikkeen tähän, näkisin erittäin perusteltuna, että myös tässä salissa voisimme käsitellä niin Kreikka-asiaa kuin koko Euroopan talousunionin tilannetta ja näitä tulevaisuudensuunnitelmia, mitä Euroopan suhteen on.

19.26 Eero Heinäluoma sd: Arvoisa puheenjohtaja! Tästä euroasiasta ja tästä Kreikka-asiasta on todella vaikea päästä täällä puhumaan. Sen takia katson, että tässä Suomen Pan-kin asian yhteydessä on välttämätöntä tämä keskustelu käydä. Rohkenisin toivoa, että myös hallituspuolueiden edustajat olisivat paikalla, jotta tulisi se käsitys, mitä kukin on tässä tekemässä ja kenen lompakkoa näissä järjestelyissä tullaan käyttämään.

Tämä kysymys velkahelpotuksista liittyy tähän kysymykseen yhteisvastuusta ihan olennaisesti. Kun hallitus on nyt luonut semmoisen käsitteen, että vastuut eivät lisäännä, niin se käsite pitäisi avata, mitä se tarkoittaa. Hallitus on antanut sille aivan erikoisen tulkinnan, että se tarkoittaa sitä, että EVM:n puitteissa voidaan ottaa mitä tahansa vastuuta, joista tosiasiasa me olemme vastuussa, mutta niin kauan kuin täältä ei lähetetä EVM:lle lisää rahaa, niin tulkinta on, että Suomen vastuut eivät kasva. Minun mielestäni tämä on käsittämätön tulkinta Suomen vastuista. Jokainen riskirahoitus, johon EVM lähtee mukaan, tosiasiasa lisää meidän vastuitamme, ihan ymmärrettävästi, koska siellä on meidän rahaam-

Pöytäkirjan asiakohta PTK 70/2017 vp

me ja sitoumuksiamme jatkossa maksaa. Ei voi siis sanoa, että jos se koko potti, joka EVM:ään on pantu, jossa on siis kymmeniä miljardeja Suomen sitoumuksina, käytetään, niin Suomen vastuut eivät lisääntyisi. Totta kai ne lisääntyvät. Jos EVM tyhjentää oman pääomansa, panee kaikki rahansa ja ottaa kaiken luototuksen, johon olemme luvanneet takauksia maksimissaan käytettäväksi, niin ilman muuta meidän vastuumme lisääntyvät. Tämä on siis erittäin keinotekoinen ja kansalaisia harhaan johtava selittely, jota nyt käytetään, joka on jälleen otettu käyttöön tämän ajankohtaisen, nyt euroryhmässä käynnissä olevan, keskustelun yhteydessä, että Suomen vastuut eivät lisäänty, vaikka EVM lähettäisi miljardeja lisärahoitusta Kreikkaan. Jokainen raha, joka menee Kreikkaan, aiheuttaa Suomen vastuiden lisääntymisen de facto.

19.28 Pia Viitanen sd: Arvoisa puhemies! Minäkin olen törmännyt hyvin usein tähän keskusteluun, kun puhutaan, että ei, ei, vastuut eivät kasva, riskit kasvavat mutta eivät vastuut. Yhdyn täysin edelliseen puheenvuoroon siitä, että nimenomaan tämä on kummallinen tulkinta, että vastuut eivät kasva. Itse asiassa halusin kertoa tässä puheenvuorossa, että tätä näkemystäni vahvistaa Timo Soinin lausunto viime kesältä, jolloin hän pohti tätä asiaa, kun tätä kolmatta tukipakettia alettiin rakentaa. Silloin kesällä ministeri Soini itse totesi Ilta-Sanomissa, kun puhuttiin tästä järjestelystä, mikä siis myöhemmin toteutui — silloin näytti siltä, että osittainen brexit tai tällainen väliaikainen brexit olisi mahdollinen — ja tulkitsi, että tämän kolmannen tukipaketin suhteen ylipäättään summat ovat selkeää vastuun kasvatamista, ei siitä millään sanakikkailulla pääse eroon. Hän itse sanoi näin. No, kun sitten kului vähän aikaa eikä tullut brexitiä eikä muutakaan vaan Suomi lähti tähän mukaan, niin sitten yhtäkkiä tämä tulkinta muuttuikin niin, että eiväthän ne vastuut nyt sitten lisääntykään, että riskit vain vähän kasvavat. Tämä on juuri sitä mainittua sanakikkailua. Juuri kaiken tämän vuoksi, koska on varsin hämmäntävää monista kansalaisista varmaan tämä keskustelu, olisi tärkeää käydä sitä tässä areenalla, ja siksi peräänkuulutamme myös sitä, että hallitusryhmittymien edustajat olisivat täällä läsnä.

19.30 Eero Heinäluoma sd: Arvoisa puhemies! Näistä riskeistä haluan vielä avata yhtä termiä, joka koskee näitä velkahelpotuksia. Luotan siihen, että velkapääomaratkaisua ei lähdetä tekemään. Paitsi että se olisi EU-perussopimuksen ja aikaisempien sopimusten vastaista, se myös loisi erittäin vakavan moraalikato-ongelman koko tähän eurojärjestelmään. Jos semmoinen tieto ja käsitys leviää, että euromaat hoitavat toistensa velkoja, niin sehän tarkoittaa sitä, että sijoittajat, jotka antavat rahaa, eivät huomioi sitä riskiä, joka eri maiden erilaisesta taloudenpidosta kullekin maalle kuuluu ja jonka pitäisi selittää tätä korkotasoa, joka valtiolta vaaditaan, jotta ne rahaa saavat. Mutta luotan siihen, että se on pois suljettu.

Mutta sitten oletan, että täällä keskustellaan luottoaikojen pidentämisestä ja korkokatos- ta. Korkokatosta haluan vain sanoa, mitä se tarkoittaa. IMF lähtee omissa laskelmissaan siitä, että Kreikan keskikorko tulisi olemaan 6 prosenttia. Nyt jos tehdään prosentin korkokatto, niin se tarkoittaa sitä, että euromaat EVM:n kautta ottavat vastatakseen 5 prosentin korkokustannukset Kreikan luototuksesta. 5 prosenttia runsaasta 220 miljardista tarkoittaa noin 13:a miljardia, mikä siirtyisi euromaiden maksettavaksi. [Pia Viitanen: Ei ihan pikkusumma!] Ei voi sanoa, että Suomen vastuut eivät tässä järjestelyssä siis kasvaisi. Näistä täytyy eduskunnassa puhua, jos se aikoo pitää EKP-järjestelmän toimintakykyisenä, jos se

Pöytäkirjan asiakohta PTK 70/2017 vp

aikoo pitää siitä huolta, että Suomen valtion riskit pysyvät jollakin tavalla hallinnassa ja tiedossa eikä tätä laskua siirretä tulevien polvien maksettavaksi.

19.32 Hannu Hoskonen kesk: Arvoisa puhemies! Kun tässä päiväjärjestyksen kohdassa keskustellaan Euroopan unionin antamista erilaisista rahoista erilaisille kriisivaltioille, niin kun edustaja Heinäluoma ja edustaja Viitanen kaipailivat myös hallituspuolueiden kannanottoa, niin minä nyt sen vähäisillä voimillani ja heikolla järjelläni teen, mutta parhaani kuitenkin yritän.

Arvoisa puhemies! Ensinnäkin jos tätä koko asiaa haluaa ymmärtää, niin pitää muistaa historia. Kun Suomi otti euron käyttöön — vuoden 2001 lopulla tehtiin päätös, 2002 alustahan se tuli sitten — niin silloinhan varoitettiin, nimenomaan varoitettiin, tästä tilanteesta, missä nyt ollaan. Minä muistan sen, vaikka en ollut silloin kansanedustaja: seurasin hyvin aktiivisesti sitä eri tiedotusvälineiden kautta. Silloin pääministeri Lipponen ajoi sitä kuin käärmettä pyssyyn, ja pelkällä tiedonantomenettelyllähän tämä meni, mikä oli minusta aivan täysin käsittämätöntä, että noin valtava asia viedään pelkällä tiedonannolla ja sen jälkeen on luottamuslauseäänestys.

Silloin jäivät kotiläksyt tekemättä, arvoisat demariedustajat. Muistan silloin monen talouspoliittisen edustajan varoittaneen, että tähän sisältyy äärimmäisen vaikea valuvika, kun otetaan samaan valuuttajärjestelmään valtioita, joilla ei kerta kaikkiaan ole luottokelpoisuutta ja jotka ovat roskaluokassa jo lähtötilanteessa. Tällöinhän luotiin se tilanne, jossa näille kaikista huonoimmille, heikoimmassa taloudellisessa asemassa oleville valtioille luotiin viiden tähden luottokelpoisuus. Näinhän on, arvoisat opposition kansanedustajat: ette te tätä pääse pakoon, vaikka huutaisitte kurkku suorana mitä tahansa silloin tehdyistä päätöksistä. Näin se vain on. Kun huithapelille, vastuuttomalle velanottajalle annetaan viiden tähden luottokelpoisuus, niin totta kai se käyttää sitä hyväkseen. No, näinhän on nyt käynyt, tässä ollaan. Viisastelu siitä, onko sitten hallitus antanut liikaa tai liian vähän jotakin, on 15 vuotta liian vanhaa puhetta.

Fakta on kuitenkin tässä asiassa se, että Euroopan unioni on antanut sinne Euroopan rahoitusvakausjärjestelmälle 1,4 miljardia pääomaa, ja se on menetettyä rahaa, sitä me emme saa todennäköisesti koskaan takaisin. Ja sitten, onko joitain Kreikka-takuuta olemassa? Niille voi ruksin vetää yli. Se on tuottojenjakosopimus, jonka pätevyys riippuu siitä, onko joitain tuottoja. Jokainen järkevä ihminen tänä päivänä Suomessa ymmärtää, että ei niitä tuottoja ole eikä niitä tule. Kreikan velkajärjestelyhän on jonain päivänä pakko tehdä. Si tähän on Kansainvälisen valuuttarahaston IMF:n pääjohtaja Christine Lagarde jo esittänyt. Se varmaan olisi jo tehtykin, mutta tässä on pari kantoa kaskessa, kuten kaikki tiedätte. Syksyllä on Saksan vaalit, ja se nimenomaan Euroopan talouden vakauden kannalta ei tässä vaiheessa ole niin sanottu suotuisa keskustelunaihe, vaan roskat on lakaistu maton alle siksi aikaa, kun Saksassa on vaalit — saadaan tämä rahoitusjärjestelmä jotenkuten pidettyä rauhassa, etteivät lähde korot nousemaan, koska se olisi kaikista pahinta myrkyä tässä tilanteessa.

Ja sitten: Euroopan keskuspankki ostaa tänäkin päivänä markkinoilta roskalainoja ja erilaisia arvopapereita, joilla ei ole mitään arvoa — 80 miljardia per kuukausi käytetään rahaa siihen. Kun vuoden 2018 loppuun asti on käytössä muistamani mukaan se menettely, jossa ostetaan roskapapereita markkinoilta pois, niin jokainen järkevä ihminen ymmärtää, että onhan siellä jotain sellaista roskaa, jonka takuista ei kukaan tiedä yhtään mitään. Ja ehkä parhain esimerkki siitä, arvoisa puhemies, että tilanne on todella aivan karannut kä-

Pöytäkirjan asiakohta PTK 70/2017 vp

sistä, on se, että Saksan suurin pankki ja koko Euroopan suurin pankki Deutsche Bank oli kaatua vajaa vuosi sitten syksyllä. Se pelastettiin vain sillä, että Saksan liittovaltio lupasi tiskin alta rahaa sen verran, että tase pysyi jotenkuten pinnalla.

Turha meidän on täällä toisiamme syytellä siitä, onko jotakin hallitusohjelmaa tehty hyvin vai huonosti. Silloin 2009 tehtiin kardinaalimunaus, kun annettiin tulla järjestelmään mukaan näitä maita, joilla ei siihen ollut mitään mahdollisuuksia. Se on aivan sama kuin meikäläinen kävisi syömässä joka aamu aamupalan Kämpissä: eivät siihen rahat riittäisi kovin pitkään, se vain pitää tunnustaa. Mutta tästä asiasta ei silloin saanut edes keskustella, tuntui, että sinne pitää päästä torvet soiden. No, tässä ollaan ja housut kintuissa. Toisten syytelyä tässä tilanteessa pidän aika halpahintaisena populismina. Toivon, että ette, arvoisat demarikansanedustajat, siihen syyllisty, koska tämän hallituksen ohjelmassa — kuten olette varmasti hallitusohjelman huolella lukeneet — tämä hallitus ei lisää Suomen sitoumuksia minnekään. Kun Euroopan vakausjärjestelmässä on vielä vähän käyttämätöntä pääomaa jäljellä — en muista tarkkaa summaa, talousvaliokunnassa nämä esiteltiin, työhuoneesta löytyy kyllä lappu, jossa on tarkat summat — niin käytetäänkö se nyt eikä kuukauden päästä tai vuoden päästä, sitä en tiedä. Sitä ei taida tietää kukaan. Mutta kun viisastellaan siitä, että tämän hallituksen aikana jotain lisää annetaan, niin se ei pidä paikkaansa. Se on jo maksettu sinne. [Pia Viitanen: Ministeri Soini oli toista mieltä!] — Sinne on annettu se pääoma silloin aikanaan. Sinne on annettu pääomaa, ja sitä käytetään, jos tarvetta on. Lisävakuuksia sinne ei anneta. Tämä hallitus ei sitoudu siihen ollenkaan lisää.

Kun te tämän kerrotte ihmisille, niin sen verran rehellisyyttä toivon teiltä, että sanotte asian niin kuin se on. 2001 tehtiin suuri puhallus, ja nyt jos te siitä syytätte hallitusta, että hallitus tekee taas väärin, pidän sitä hieman kummallisena menettelynä. Kertokaa rehellisesti, miten asia on. Silloin tehtiin todellinen virhe, kun päästettiin valtioita mukaan, joilla eivät kerta kaikkiaan rahkeet siihen riittäneet. Tämä on tosiasia, eikä se muutu siitä, vaikka haukkuisimme täällä kaksi viikkoa toisiamme — ja vaikka juhannuksen jälkeenkin vielä, ei se muutu miksikään. Vakausmekanismin rahat ovat käytettävissä, se pieni limiitti, mikä siellä on. Suomen antama rahasumma, 1,4 miljardia, siellä on, sitä me emme saa takaisin, mutta Suomelta ei tule sen 1,4 miljardin lisäksi mitään enää lisää. Näin on hallitusohjelmassa sanottu, ja näin siitä pidetään kiinni, kuten ministeri Risikko kyselytunnin puheenvuorossa totesi, että hallitusohjelmasta pidetään kiinni.

Toivon, että huomioitte tämän ja ette syyllisty siihen populismiin, jossa syyllisiä etsitään tästä salista, kun niitä ei täällä ole. Ne ovat jo jääneet politiikan historian sivuille.

19.39 Eero Heinäluoma sd: Arvoisa puhemies! Kiitän edustaja Hoskosta siitä, että hän käytti tämän puheenvuoron ja pyrki selvittämään sitä kantaa, joka ilmeisesti ainakin keskustassa tässä asiassa on. Tämä ei kuitenkaan ole nyt historiankirjoitus, eikä tässä ole kysymys tuomioistuimesta eikä syytekirjelmästä vaan siitä, mitä päätöksiä tällä hetkellä tehdään ja mikä niiden vaikutus on Suomen valtiontalouteen ja niihin riskeihin, jotka meillä on, ja myös siihen taakkaan, joka veronmaksajille tulee.

Mitä historiaan tulee, sanon siitä vain lyhyesti sen, että sikäli kuin muistan oikein, keskustasta hyväksyi Kreikan tulon euromaaksi. Tämä kannattaa tarkistaa, koska en ole täysin varma, mutta se on aika olennaista liittyen tähän edustaja Hoskosen teesiin, niin että ehkä katsomme, mitä edustaja Pekkarinen silloin suuressa valiokunnassa ja suuressa salissa asiasta sanoi, koska hän oli jo silloin vaikutusvaltainen henkilö. [Hannu Hoskonen: Minä en ollut täällä silloin!] — Mutta keskustasta oli täällä, vaikkei edustaja Hoskonen ollutkaan

Pöytäkirjan asiakohta PTK 70/2017 vp

täällä. Keskusta oli kuitenkin Suomen eduskunnassa silloin, kun tämä päätös tehtiin ja Kreikka hyväksyttiin. — Mutta en ole tästä tiedosta varma, sen takia aion itsekin sen tarkistaa.

Mutta sitten tullaan tähän kysymykseen, että 80 miljardia olisi roska-papereita. Eihän se niin ole ollenkaan, se on 180 astetta väärä kanta. EKP:llä on tarkat kriteerit siihen, millaisia papereita voidaan hyväksyä tähän osto-ohjelmaan. Jos ne on roska-paperiksi luokiteltu, niitä ei voi hyväksyä tämän järjestelmän piiriin. Suomi esimerkiksi ei osta Suomen Pankin taseisiin mitään Kreikan valtion papereita. Suomi ei siis ole tätä kautta onneksi lisännyt sitoumuksiaan.

Sitten tullaan tähän, onko lisäkulua vai ei. Totta ihmeessä, kyllä minä odotan, että tässä arvon edustaja Hoskonenkin voi sen myöntää, että jos pannaan lainakatto ja eurovaltiot sitoutuvat maksamaan sen lainakaton yli menevät [Puhemies koputtaa] korkokustannukset, niin onhan se Suomen valtiolle lisärasite.

19.41 Pia Viitanen sd: Arvoisa puhemies! Tässä nyt ei pitänyt niitä historian katsauksia tehdä, mutta kun edustaja Hoskonen sillä historialla aloitti, niin todettakoon nyt kuitenkin, että minä luulen, että silloin kyllä jäivät silloiselta hallitukselta pahasti läksyt tekemättä, kun ensimmäisen kerran lähdettiin Kreikkaa tukemaan siten kuin lähdettiin. Eli silloinhan nimenomaan annettiin tämä kahdenvälinen laina, jossa ei ollut minkäänlaisia vakuuksia, ja muistaisin silloin vielä Matti Vanhasen todenneen, että tämän on vain hyvä bisnes — tämä on hyvä bisnes ja näin.

No, sitten kävi niin, että vaalit tulivat väliin ja SDP tuli hallitukseen, ja meidän ehtonamme nimenomaan oli se, että jatkossa kaikki luototukset tarvitsevat ne vakuudet. Sen saimme läpi, ja sen myös ministeri Urpilainen sitkeästi siellä Euroopan unionissa taisteli. Siellä on miljardi tilillä turvaamassa kuitenkin Suomen saatavia siinä suhteessa, jos huonosti kävisi.

Toinen, mitä edellytimme koko ajan, on, että mukana täytyy olla sijoittajan vastuu. Se on keskustelu, mitä tänä päivänä esimerkiksi käydään, kun puhutaan pankkien yhteisestä talletussuojasta ja muusta, että sijoittajan vastuu täytyy olla. Tämä sijoittajan vastuu tuli sitten mukaan vaatimuksestamme, ja nyt esimerkiksi EVM:ssähän on sitten näitä ensisijaisuusperiaatteita ja muita, jolloin se mekanismi sinänsä rakennettiin turvalliseksi aikanaamme.

Mutta sitten kun tullaan tähän edustaja Hoskonen tulkintaan — en lähde toistamaan, mitä aikaisemmin keskustelimme — tähän on nyt tulkintakysymys, kun puhutaan, että vastuut eivät kasva, kun niitä rahoja käytetään. Mielestäni tässä jo edustaja Heinäluoma aiemmassa puheenvuorossaan kohtuullisen seikkaperäisesti ja aika kuvaavalla tavalla kuvasi, että totta ihmeessä ne vastuut sitten kasvavat, jos tällaisiin mekanismeihin enemmän ja enemmän mennään.

19.43 Hannu Hoskonen kesk: Arvoisa puhemies! Tämä hallitus ei ole menossa mekanismeihin lisää mukaan.

Mutta väite siitä, että olisi jotain takuita olemassa: Jokainen järkevä ihminen tietää, että kun tämä Deutsche Bank meinasi Saksassa mennä nurin tässä noin vuosi sitten... Jos oikein muistan, niin se oli vajaa vuosi sitten syksyllä, jolloin Deutsche Bankin joukkovelkakirjalainoihin ei ollut enää uskoa ja Saksan liittotasavalta joutui antamaan sinne rahaa lisää. Sillä hetkellä muutamat talousviisaat — minä en niihin kuulu — tutkivat tämän asian

Pöytäkirjan asiakohta PTK 70/2017 vp

ja totesivat, että Deutsche Bankilla oli erilaisissa johdannaisissa riskejä, joiden kokonaisloppusumma oli yli 40 000 miljardia euroa — yli 40 000 miljardia euroa. Kyllä tavallisen maalaispojan järki, kuten allekirjoittaneen, sanoo jo selkeästi — jos me viisastelemme täällä, onko olemassa joku takuu tai tuottojenjakosopimus — eli jokainen järkävä ihminen tietää, että kun yhdellä pankilla on tällaiset valtavat sidonnaisuudet, joiden arvo tiedetään sitten vasta, kun niin sanotusti ne paperit ovat tulleet siihen määränpäähänsä, että niiden arvo lasketaan oikeasti, niin näillä muutaman sadan miljoonan takuilla voi pyyhkiä roskakorin pohjia, ne ovat ihmisten hämäämistä. [Pia Viitanen: Olisiko parempi, että niitä ei olisi?] Koko se valtava velkamassa, mikä Euroopan pankeissa pyörii, se aivan... — Ei tarvitsekaan ymmärtää, arvoisa edustaja Pia Viitanen. Tärkeintä on tietää se, että se koko pankkijärjestelmä seisoo valtavien riskien päällä tällä hetkellä, ja jos me puhumme täällä jostain 1,2 miljardin tuottojenjakosopimuksesta, niin varmaan me haukumme pikkuisen väärää puuta. — Siinä samassa liemessä me kaikki toki olemme tällä hetkellä, kaikki eurovaltiot. Sen tautta Ruotsi ei halunnut sinne mennä. Suomen piti päästä torvet soiden. Norja ei sinne ikinä tule menemään. Miksi? No, se on ainoa Euroopan valtio, jolla on oikeasti rahaa, muut ovat enempi tai vähempi konkurssin partaalla. [Pia Viitanen: Oho!] — No kyllä, jos Suomellakin 100 miljardia on velkaa, niin ei se tilanne hyvä ole, arvoisa edustaja Viitanen. [Pia Viitanen välihuuto] Vaikka te kuinka siinä väittäisitte sen asian olevan hyvä, [Puhemies koputtaa] sitähan se ei ole.

19.45 Katri Kulmuni kesk: Arvoisa puhemies! Tämä keskustelu tietenkin menee aika kauas tästä varsinaisesta asiasta elikkä eduskunnan pankkivaltuuston kertomuksesta, mutta koska tämä Kreikka-keskustelu on toki varsin mielenkiintoinen ja sikäli kyllä mutkien kautta vaikuttaa, totta kai, Suomen Pankkiinkin, ihan kuin meidän kansantalouteemme, niin se keskustelu sallittakoon. Mutta täytyy kyllä nyt tässä tukea edustaja Hoskosta sikäli, että kyllähän tilanne on sen kaltainen, että jos me emme euroalueessa olisi, ei meidän tarvitsisi tätä debattia oikeastaan edes käydä. Mutta kun siellä ollaan, niin me koetamme tietenkin hoitaa asiat mahdollisimman hyvin, että euroalue pärjäisi hyvin ja Suomen talous osana sitä menestyisi.

Itse asiassa tilannehan on sen kaltainen, että siellä EVM:ssä on rahaa käyttämättä. Ja jos me ajattelemme sitä, että korkotaso on erittäin matala Suomen takauksille, Suomen vastuille, ei ole mitään syytä niiden kasvamiseen, koska siellä on sitä pääomaa käyttämättä. Suomen hallitusohjelma on erittäin kirkas ja selkeä siltä osin, että me emme myöskään hyväksy minkäänlaista takauksien kasvamista.

Täytyy tässä tietenkin muistuttaa vielä siitä, että on aivan totta, että oma puolueeni on varmasti kantanut myös poliittista vastuuta siitä, että olemme olleet mukana näissä Kreikan euroneuvotteluissa ja koettaneet tukea maita, jotka ovat ajautuneet vaikeuksiin. Olemme kantaneet sitten myös erittäin suurta poliittista vastuuta.

Mutta sikäli vaikuttaa hyvältä, että esimerkiksi sen ensimmäisen lainapaketin osalta Kreikka pystynee maksamaan jopa etuajassa takaisin sieltä rahaa, ja sillä ainakin on suora kertaluonteinen vaikutus sitten myös meidän kansantalouteemme. On erittäin hienoa, että Kreikka on vihdoinkin pääsemässä jaloilleen, vaikka tilanne on erittäin vaikea. Sen talouskasvu itse asiassa kyllä ylittää esimerkiksi meidän talouskasvumme.

19.47 Eero Heinäluoma sd: Arvoisa puhemies! Katson niin, että historiankirjoituksen käyminen ei ole tässä nyt se lähtökohta. Jos sitä halutaan käydä, meidän voimme sitten

Pöytäkirjan asiakohta PTK 70/2017 vp

mennä aina siihen Esko Ahon hallituksen päätökseen viedä Suomi Euroopan unioniin, ja unionin sopimuksissa on sitouduttu siihen, että jos täyttää ehdot, sitten tulee eurojärjestelmä. Tätä voidaan viedä aika pitkälle. Mutta joka tapauksessa voi sanoa, että tämä päätös viedä Suomi Euroopan unioniin oli se ratkaiseva askel. Ja jos se oli virheellinen, sittenhän me olemme kohta kaikki perussuomalaisia. [Naurua] Toistaiseksi ajattelen vielä niin, että se päätös ei ollut virheellinen, tämä Euroopan unioniin meno, vaan se oli kuitenkin Suomen kokonaisuuden menestykselle niin taloudessa kuin ihmisten hyvinvoinnissa kuin meidän turvallisuudessakin oikea päätös. Enkä ole siis lähdössä Euroopan unionista enkä myöskään eurosta. Sitten pitää sääntöjen osalta näihin suhtautua oikein, ja tärkeä sääntö oli, että euromaat eivät maksa toistensa velkoja. Se on ratkaiseva sääntö, ja jos sitä lähdetään koettelemaan, sitten ollaan sovhoosissa, yhteisessä saavissa, josta jokainen ottaa, ja sitten ne, jotka ovat ymmärtämättömiä, tuovat sinne saaviin jotain lisää.

Palaan siihen, mikä on olennainen kysymys: menemmekö me tällaiseen järjestelyyn, jossa Suomi ja muut euromaat ottavat vastatakseen Kreikan velanhoidokustannuksia, kuten lainojen korkoja. Nyt jos arvoisat keskustan edustajat ja täällä paikalla olevat Uusi vaihtoehto -ryhmittymän edustajat haluavat tehdä palveluksen äänestäjille, te kerrotte, hyväksyttekö te sen, että Suomi ja muut euromaat ottavat Kreikan velanhoidokustannuksia, kuten korkoja, maksettavakseen. Siihen voi sanoa "kyllä" tai "ei", ja se on relevanttia keskustelua eikä historian pöytäkirjojen tutkimista.

19.49 Markku Pakkanen kesk: Arvoisa herra puhemies! Joo, täällä kuulostavat kyllä opposition edustajat enemmän perussuomalaisilta kuin perussuomalaiset itse tässä muutama vuosi sitten. Täällä neuvotaan, miten mennään Kreikan lainoja tukemaan ja kysellään näitä, niin että kuulostaa hyvin semmoiselta kuin ministerien puhe tuolla oppositiovaiheessa, perussuomalaisten.

Täällä on puhuttu sijoittajan vastuun merkityksestä, ja sitten kuuntelin tätä keskustelua talousvaliokunnan mietinnöstä, kun puhuttiin sijoitusneuvojen vastuista. Ne ovat tärkeitä asioita tietenkin. Mutta jos näissäkin nyt ollaan ilman sen kummempaa hurskastelua, jos me kaikki kannamme omistamme vastuuta, on sitten sijoittaja tai neuvoja, niin kukas sen riskin sitten kantaa? Todellisuudessa se on niin, että joka ottaa lainaa, se kantaa sen riskin, neuvot neuvovat. Se vastuunhan on veteen piirretty viiva. Täällä peräti sijoitusneuvojen vastuuta. Ei kukaan pankinjohtaja sano, että kun minä annan tästä nyt neuvon sulle, niin tämä on varma sijoitus, tuotto on tämä ja tämä. Täällä vaadittiin talousvaliokunnan mietinnön yhteydessä tämmöistä neuvojen vastuuta. Eihän kukaan semmoiseen paperiin laita nimeä. Että tämä on vähän tämmöistä hurskastelua tämä keskustelu, mitä täällä on tänään käyty.

19.51 Ritva Elomaa uv: Arvoisa puhemies! Tuntuu vieraalta ja vaikealta, että ylipäätään maksetaan toisten EU-maiden velkoja. Täytyy sanoa rehellisesti, että näin on.

Euroon mentiin ilman kansanäänestystä. Mielestäni se oli virhe, siitä olisi pitänyt kansanäänestys järjestää — muistaakseni sosiaalidemokraatit eivät ole olleet senmielisiä. Sosiaalidemokraatit ovat olleet yksi puolue, joka on vienyt meitä euroon. Ja ylipäätään, kun puhutaan tukipaketeista, teidän ei kannata niin sanotusti hurskastella siinä asiassa, te olette olleet sellaista tukemassa myös.

Nyt ministeri Soini on nostettu tähän esille ja tehty hänestä jonkun näköinen syntipukki, mutta kaikkihan me tiedämme, että Soini porukoineen on aina ollut tukipaketteja vastaan ja

Pöytäkirjan asiakohta PTK 70/2017 vp

taistellut kovin siitä, että Suomi ei niihin joudu. [Pia Viitanen: Ensi töiksi tuli kolmas tukipaketti!] Se on aivan turhaa — jos tätä lähetystä joku netistäkin katsoo — että Soini otetaan syntipukiksi. Eihän Soinin puolue [Pia Viitanen: välihuuto] ole ollut edes hallituksessa yhtään kertaa aikaisemmin.

Aivan kuten edustaja Hoskonen sanoi, virheet tehtiin pitkälti 2009. Ja aivan kuten hänkin sanoi, minunkaan käsitykseni mukaan nämä vakuudet eivät lisäännä tämän hallituskauden aikana.

19.52 Hannu Hoskonen kesk: Arvoisa puhemies! Suomen kannalta Suomen Pankin käyttäytyminen Euroopan keskuspankissa on tietenkin ratkaisevassa asemassa. Luotan täysin siihen, miten Erkki Liikanen pääjohtajana siellä käydessään Suomen asiaa ajaa. Siitä minulla ei ole yhtään epäilystä.

Talousvaliokunta on usein vierailut Suomen Pankissa. Sieltä saamamme kuva on ollut aina tarkka, selkeä ja yksiselitteinen, siinä ei ole yhtään vettä välissä. Siitä haluan tässä yhteydessä lausua hyvät kiitokset Suomen Pankin pääjohtaja Erkki Liikasilälle. Hän on tehnyt työnsä hyvin. Siinä ei ole moitteen sijaa.

Mitä tulee sitten tähän no bail-out -sääntöön, minkä edustaja Heinäluoma nosti esille, niin siinäkin todellakin on luvattu ja sitouduttu siihen, että toisten maiden korkoja ja velkoja ei makseta. No, nyt se on sitten kyllä aika pitkälle menevää hurskastelua, sen jälkeen kun ensin luotiin Euroopan rahoitusvakausväline ja sitten luotiin Euroopan vakausmekanismi. Nämähän luotiin vain sitä varten, että kierretään se perussopimuksen sääntö. Kun ei suoraan voinut maksaa, niin piti tehdä tällainen kiertotie, kuten tiedämme. Ei se ollut vahinko. Se oli tietoinen, tarkka teko, jolla kierrettiin tämä Euroopan unionin perussopimuksessa oleva sääntö, että ei makseta toisten velkoja.

Nyt ollaan tässä suossa vielä syvemmällä: Euroopan pankit ovat siinä kunnossa kuin ovat. Ehkä jotain kuvanee sekin, että kun tehtiin niitä niin sanottuja stressitestejä — muistamani mukaan noin kymmenen kappaletta, aika lähelle menee — lähes kaikissa testeissä aina todettiin, että pankit ovat hyvässä kunnossa, jopa Deutsche Bank, joka vuosi sitten oli mahansa varassa, ja todettiin, että aivan valtavat riskit. Miksi niitä ei paljastettu silloin stressitesteissä? No, ei tietenkään, kun silloin olisi markkinoille paljastunut, miten kamalan huonossa tilanteessa pankkien omat pääomat ovat. Jos se olisi julkilausuttu, niin se olisi jo aiheuttanut korkomarkkinoilla valtavan paniikin. Kaikkialla maailman rahamarkkinoilla kaikki riippuu siitä, luottavatko pankit toisiinsa, uskovatko ne, että pankit selviävät sitoumuksistaan. Sen takia Suomen Pankin asema tässä tilanteessa on tärkeä, että Suomen Pankki valvoo suomalaisten etuja siellä, Erkki Liikasen ominaisuudessa, eri tilaisuuksissa, jotta saamme tämän rahamarkkinan jotenkuten pidettyä vakaana ja korot jotenkuten alhaalla.

Se, että on jouduttu tekemään hulluja temppuja tässä välillä, johtuu pitkälti siitä, että ei ole ollut selkärankaa euroon mennessä sanoa, keitä sinne tulee ja keitä sinne ei tule. Jokainen tietää, että kun luottokelvoton yhtiö otetaan mukaan yhtiöryppääseen, se luottokelvoton yhtiö voi viedä koko ison yhtiön polvilleen. Näinhän se on. Kun taseet menevät miinukselle ja oma pääoma häviää, niin jokainen tietää, miten siinä käy. Tämän takia on hyvin hyvä, että tämä keskustelu, mitä nyt on käyty Suomen Pankin osalta, käydään, ja kun edustaja Heinäluoma totesi, että ei kannata historiaa katsoa, niin nimenomaan historiaa pitää katsoa, miksi me olemme tässä tilanteessa. Minä muistan ne keskustelut, mitä televisiosta silloin katsoin ja Helsingin Sanomista luin. Silloin jäi soimaan korviini se sanamuoto, jon-

Pöytäkirjan asiakohta PTK 70/2017 vp

ka muistan vielä, jos Luoja elinpäiviä suo, 20 vuodenkin päästä, että "tässä on vakava valuvika". Sitä valuvikaa me, hyvä edustaja Heinäluoma, tässä nyt maksamme, ja siitä me puhumme. Kenen syy se sitten on, siitä minun järkeni ei riitä sanomaan muuta kuin sen, että kun euroa ajettiin Suomeen kuin käärmettä pyssyyn, niin silloin se piti saada yksinkertaisella luottamuslauseäänestyksellä tiedonantomenettelyssä, siitähän oli kysymys. Tämä on historiallinen tosiasia, jonka voi tarkistaa vaikka eduskunnan pöytäkirjoista. En syytä siitä ketään, mutta sitä laskua tässä nyt maksellaan, ja totean vain, että kun on kerran leikkiin ryhtynyt, niin leikin kestäköön.

19.56 Eero Heinäluoma sd (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Niin kuin pöytäkirjasta näkyy, enhän suinkaan sanonut, ettei historiasta saa puhua eikä sitä pidä tarkastella. Ilman muuta saa ja on syytäkin puhua, mutta kysymys on täällä meillä niistä päätöksistä, mitä tässä ja nyt tehdään. Ja kun edustaja Hoskonen käytti tämän jyrkän puheenvuoronsa, niin en voinut olla kiinnittämättä siihen huomiota, että ei sieltä tullut kantaa siihen päätökseen, jota ministeri Orpo on parhaillaan ehkä tekemässä Brysselissä, lähtevätkö Suomi ja muut euromaat ottamaan vastuulleen Kreikan velanhoidokustannuksia. Tähän, edustaja Hoskonen, teidän pitäisi rohjeta vastata, [Hannu Hoskonen: Ei!] mikä on keskustan linja tässä: oletteko te siirtämässä Kreikan ja muiden velkamaiden lainanhoidokustannuksia [Hannu Hoskonen: Ei tietenkään!] suomalaisen veronmaksajan päälle? Siihen pitää tulla vastaus, historiaosuuden voi käydä sitten jossain muualla.

Miksi EVM perustettiin? Ei suinkaan sen takia, että se ryhtyy maksamaan Kreikan tai muiden velkamaiden luottoja, vaan sen takia, että niille järjestetään hätäluototusta. [Puhemies koputtaa] Se otti saman roolin kuin IMF aikaisemmin.

19.57 Hannu Hoskonen kesk (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Tulkoon nyt vielä hyväksi lopuksi tässä asiassa sanottua, että ei tietenkään makseta toisten velkoja. Se on selvä asia. Sehän on hallitusohjelmaankin kirjattu. Kyllä pitää sen verran olla sisälukutaitoa meillä kaikilla, että kun katsomme niitä papereita, sitä mikä on hallitusohjelma, niin lisää vastuita emme ota. Se on selvä asia.

Kun Christine Lagarde, IMF:n pääjohtaja, on esittänyt Kreikan lainojen leikkaamista, niin en minäkään niin vaikutusvaltaista naista voi pysäyttää. Hän jos puhuu, niin hän puhuu ja sillä selvä. Se on kuitenkin vakava juttu, kun Kansainvälisen valuuttarahaston johtaja puhuu tällä keinoin. Suomen kanta tietenkin on se, että me hoidamme omat asiamme ja emme ota lisävastuita.

Mihin maailma menee? Kuka tietää, mitä vuoden päästä tapahtuu? Sitä eivät heikot voimat riitä edes ennustamaan.

Toinen varapuhemies Arto Satonen: Jatkamme puhujalistaa.

19.58 Pia Viitanen sd: Arvoisa herra puhemies! Nyt tässä kyllä kävi ilmi, että edustaja Hoskonen ei edelleenkään vastannut. Vaikka ehkä kuvittelitte vastanneenne edustaja Heinäluoman kysymykseen, niin ette te ainakaan [Hannu Hoskonen: Ei makseta, ihan selvää!] siihen nähden vastanneet, edustaja Hoskonen, että lehtitietojen mukaan erilaiset huojennukset Kreikan velkaehtoihin esimerkiksi koron osalta tosiasiasa tarkoittavat sitä, että Kreikan velanhoidokustannuksia maksavat — ketkä? Me kaikki muut täällä Euroopassa, Suomessa suomalaiset. Eli tämä oli siis yksinkertainen kysymys: Hyväksyttekö, keskusta,

Pöytäkirjan asiakohta PTK 70/2017 vp

sen linjan, mitä parhaillaan mahdollisesti siellä Euroopan unionissa juuri nyt vahvistellaan, eli että Kreikan lainoille annetaan lisähuojennuksia? Hyväksyttekö sen linjan? Onko keskustan linja se, että hyväksytään Kreikan velanhoidokustannuksien maksattaminen Suomen kansalla? Tämä on se yksi kysymys, jonka esitämme, [Naurua] ja toivomme, että vastaatte tähän, koska äsken sanoitte, ettei tietenkään velkoja voi leikata. [Markku Pakkasen välihuuto] Mutta me emme kysyneet velkojen leikkauksesta, vaan kysyimme siitä päätöksestä, mikä mahdollisesti tehdään tässä lähiaikoina.

Ja ihan en pistäisi, puhemies, tässä lopuksi pahakseni, vaikka keskustan lisäksi myös Uusi vaihtoehto esittäisi oman kantansa tähän olemassa olevaan tilanteeseen tässä ja nyt, koska teillä on kuitenkin niin ulkoministerin kuin Eurooppa-ministerin salkut, ei mitään vähäpätöisiä tämän ongelmatiikan kannalta. [Eero Heinäluoma: Viisi ministeriä!] — Niin, viisi ministeriä.

20.00 Katri Kulmuni kesk: Arvoisa puhemies! Edelleenkin keskustelu on yhä kaukana pankkivaltuuston kertomuksesta, mutta kun tätä käydään, niin ajattelin todeta sen, että ei-hän se kuitenkaan ihan vääjäämätön seuraus EU-jäsenyydestä ole, että on mukana euroalueessa. Länsinaapuri Ruotsi on valinnut toisella tavalla, enkä usko, että Ruotsi kyllä lähitulevaisuudessa, tuskin ehkä milloinkaan, tulee edes liittymään välttämättä euroalueeseen, joten sikäli toisellakin tavalla voi EU-jäsen olla. Mutta kun me olemme kuitenkin euroalueessa, niin totta kai meidän kansallinen tehtävämme on koettaa hoitaa asiat mahdollisimman hyvin ja vastuullisesti.

Kyllä siitä, että Kreikka pikkuhiljaa on pääsemässä jaloilleen, kertoo ehkä se, että kaikkea sitä, mihin on vaikkapa siinä kolmannessa lainapaketissa Kreikalle pahimmassa skenaariossa oltu valmiita sitoutumaan, ei tulla tarvitsemaan. Kreikka pystyy aloittamaan lainan takaisinmaksun aikaisemmassa vaiheessa, ja siksi on niin tärkeää, että nyt vaikkapa valtiovarainministeri on neuvottelemassa jälleen kerran myös tästä asiasta, että linja pysyy tiukkana ja sellaisena, että Kreikka pystyy selviytymään ja alkaa myös maksamaan meille takaisin niitä meidän osuuksiamme, mitä olemme sinne takauksia antaneet.

Sitten täällä ainakin itse omassa puheenvuorossani olen jo kaksi kertaa todennut sen, että Suomen vastuut eivät kasva. Voi tietenkin olla, että en ymmärrä asiaa riittävän hyvin, mutta minun mielestäni kyllä, vaikka täällä on oppositio pelotellut vaikkapa korkojen tulemisesta suomalaisten vastuulle, on osoitettu, että Suomen valtion vastuut eivät kasva, eivät mitään kautta. Se on meidän neuvottelulinjamme, ja sillä ministeri on saanut suuren valio-kunnan mandaatin, ja jos se mandaatti on ylitetty, niin silloinhan eduskunnan tahtoa ei ole toteutettu. En tiedä, miten selvemmin tätä asiaa voisi sanoa kuin että Suomen valtion [Puhemies koputtaa] vastuut eivät kasva.

20.02 Eero Heinäluoma sd: Arvoisa puhemies! Tietenkin on niin, että kun katsoo sen aineiston, joka eduskuntaan aikoinaan tuli, kun Esko Ahon hallitus esitti tätä Euroopan unionin jäseneksi liittymistä, niin kyllähän silloin siitä aineistosta käy ilmi, että EU:n perussopimusten linja oli se, että ne maat, jotka täyttävät talous- ja rahaliiton ehdot, tulevat aikoinaan jäseniksi. Sitten on eri asia, että Tanska oli saanut tunnetut poikkeukset, että sen ei tarvitse näitä eräitä muita ehtoja täyttää, ja Britannialla on ollut sama tilanne. Sitten voi olla se käytännön näkökohta, että uskon, että ketään ei tulla pakottamaan. Vaikka täyttäisikin jäsenyysehdot, en usko, että tullaan pakottamaan jäseneksi, ja toivonkin, ettei tulla pakottamaan.

Pöytäkirjan asiakohta PTK 70/2017 vp

Mutta palaan tähän päivään. Tällä on sikäli iso merkitys, että tällä päätöksellä, josta nyt parhaillaan Brysselissä euroryhmässä keskustellaan, sillä ratkaisulla, on iso vaikutus siihen, pidetäänkö tämä perussopimuksen periaate voimassa, että jäsenmaat eivät ryhdy maksamaan toistensa velkoja, vai ei. Sillä on sitten vaikutus siihen, millä tavalla eri valtiot saavat luototusta markkinoilta. Jos tällainen päätös tehdään, että ryhdytään maksamaan toistemme velkoja, vaikkapa toistemme velkojen korkoja, niin sehän tarkoittaa sitten luotonantajan näkökulmasta sitä, että arvioidaan yhteisriskiä koko euroalueella, ei enää kunkin jäsenmaan taloudenhoitoa ja sen kykyä selvitä veloistaan. Tämä on siis iso periaate, joka on nyt parhaillaan Brysselissä testissä, ja siksi tästä täytyy puhua, ja sillä on vaikutus koko eurojärjestelmään, mukaan lukien sitten tähän Suomen Pankkiin.

Ja nyt se vastaus, joka tässä vielä tarvitaan, edelleenkin. Kun te sanotte, että vastuita ei lisätä, [Hannu Hoskonen: Näin on!] niin hyvä on, mutta kysyn: oletteko te sitten valmiit torjumaan sen ajatuksen, että Kreikan velkojen korkojen kustannuksia siirretään EVM:ään maksettavaksi ja sitä kautta suomalaisten veronmaksajien vastuulle? Tähän pystyy vastaamaan "kyllä" tai "ei". Sen jälkeen ymmärrän, mikä on keskustan kanta.

20.04 Ari Jalonen uv: Arvoisa puhemies! Tässä on kyllä melkoinen pyykinpesu ollut menossa nyt hetken aikaa, kun muutama tunti on puhuttu Kreikasta otsikon "Eduskunnan pankkivaltuuston kertomus 2016" alla. Te olette sinne pistäneet rahat, antaneet sinne rahat. Te olette antaneet sinne päätösvallan ja olette hämänneet kaiken näitten vakuuksien, takuuksien, mitkä ne ikinä ovatkin, kulissin alle. Kyllä tämä pyykinpesu saisi jo riittää tässä kohtaa.

Kysyitte, mikä on kanta. Hallitusohjelmassa lukee, että Suomen vastuut eivät kasva. [Eero Heinäluoma: Eli vastausta ei tule! — Hannu Hoskonen: Edustaja Jalonen kertoi sen juuri!]

20.05 Pia Viitanen sd: Arvoisa puhemies! Sen verran täytyy nyt sanoa, että olen hämentynyt. Ilmeisesti vastausta siis ei tule. Vastausta ei tule. Edustaja Heinäluoma esitti, että hyväksyttekö sen, että Kreikan korkojen tiettyjen helpotuksien kautta suomalainen veronmaksaja alkaa maksaa yhteisesti näitä velkoja. Hyväksyttekö sen, mikä mahdollisesti tällä hetkellä on pöydällä neuvoteltavana? Eli ilmeisesti, vaikka hoitimilla kiskoisin, vastausta nyt ei näytä tänään tästä salista tulevan. Täällä on kuitenkin kahden hallitusryhmittymän edustajia paikalla ja ajankohtainen asia tänään tapahtuu, parhaillaan. Nyt olisin toivonut, olisin suonut, että tässä olisi asiaa avattu.

20.06 Hannu Hoskonen kesk: Arvoisa rouva puhemies! Minusta tämä asia on ollut aina selvä, ei olisi pitänyt ollenkaan lähteä näitä takaamaan, koska sehän on selvä asia, että kun pörssissä tai missä tahansa rahamarkkinoilla pelaaja ottaa riskiä, niin se, joka riskin ottaa, riskin kantakoon. Eihän se riskinottaja, jos hänen bisneksensä onnistuu ja saa voittoja, niitä voittoja jakele tuolla kaduilla ihmisille eikä sitten tietenkään ole oikeutettu rupeamaan vaatimaan ihmisiltä, että hänen tappionsa pitää maksaa veronmaksajien kukkarosta. Sopimus toimii molemmin päin: ei tuottoja jaeta eikä tappiota makseta. Jokainen, joka lähtee sijoitusmarkkinoille, kärsiköön tappionsa itse, ja jos tulee voittoa, niin olkoon onnellinen, mutta älköön vaivatko veronmaksajaa. Tämä on periaate. Minun kantani tässä asiassa on ollut selvä koko ajan, koko poliittisen historiani ajan, että näitä ei pitäisi ollenkaan maksaa. Se maksaa, joka lähtee riskiä ottamaan, se on sillä selvä.

Pöytäkirjan asiakohta PTK 70/2017 vp

Kuten edustaja Jalonen äsken puhuessaan hyvin totesi, sen, että Suomen vastuita ei kasvateta, pitäisi nyt olla selvä kuin kirkas keväinen päivä. Ei musta muutu valkoiseksi jankaamalla 28 kertaa, että se on jotain muuta. Totuus on totuus ja sillä sipuli. Lisää vastuita ei oteta ja sillä siisti. Jos sitten maailma kaatuu meidän tautta, niin meillä eivät heikot voimat riitä sitä pysäyttämään, enkä usko, että edustaja Pia Viitasen valtava tahto ja edustaja Heinäluoman leveät hartiatkaan siihen auttaisivat yhtään mitään.

20.07 Eero Heinäluoma sd: Arvoisa puhemies! Kyllä tässä hartiatkin alkavat tuntua aika lailla kapoisilta, kun kahdenkaan tunnin keskustelun jälkeen edustaja Hoskosen tai muiden keskustan edustajien suusta ei saa vastausta siihen kysymykseen, hyväksyykö keskustan sen, että Kreikan korkokustannuksia siirretään EVM:n kautta suomalaisen veronmaksajan maksettavaksi. Hyvin yksinkertainen kysymys. [Hannu Hoskonen: Ei!] Ja edustaja Hoskonen kiertää tätä puhumalla, että vastuut eivät kasva, mutta ei suostu vastaamaan siihen kysymykseen, hyväksyttekö te sen, että Kreikan valtion velan korkomenoja siirretään EVM:n kautta suomalaisille veronmaksajille maksettavaksi. [Markku Pakkasen välihuuto]

Suomen kansa varmasti mielellään kuulisi vastauksen tähän, ja sen takia minäkin tässä olen istunut koko illan, sen jälkeen kun tämä alkuosakeskustelu oli käyty, odottaen malttamattomana, että vastaus tulisi, koska tämä on aika yksinkertainen asia. Tämän jokainen, joka tätä keskustelua seuraa, pystyy ymmärtämään: Kreikan valtiolla on velastaan korkokustannuksia, ja kysymys kuuluu, otammeko me niitä kannettavaksi tämän Euroopan vaikusmekanismin kautta. EVM ottaa ne ensin kannettavakseen, ja sen jälkeen me maksamme tosiasiaassa ne EVM:n kulut, koska eihän siellä mitään setelipainoa ole, jolla voidaan rahaa luoda. Ne täytyy jonkun maksaa, eli se on meidän maksumme.

Ja tämä kysymys tulee teitä riivaamaan ei vain tänä iltana vaan tulevinakin iltoina, niin kauan, että tämä vastaus tulee. [Hannu Hoskosen välihuuto] No, sehän tulee tietysti viime kädessä sitten, kun tämä päätös tulee. Tehän ette sen takia halua vastata tähän. Te pelkäätte, että sieltä tulee tällainen päätös, jossa Suomen veronmaksajille siirretään Kreikan velkojen korkokustannuksia hoidettavaksi. Te ette halua etukäteen sanoa, että se ei käy, kun pelkäätte, että tämä päätös tulee. Minä taas toivon, että jos te sanoisitte nyt, että se ei käy, niin se johtaisi siihen, että Suomi pitää linjansa eikä ota tällaisia kustannuksia hoidettavakseen.

Keskustelu päättyi.

Eduskunta hyväksyi valiokunnan ehdotuksen kannanotoksi kertomuksen K 16/2017 vp johdosta. Asian käsittely päättyi.